

UNIwersytet
MEDYCZNY
W ŁODZI

Uniwersytetu Medycznego w Łodzi BIULETYN

Vol. VII • 2014 • Nr 1-2 • styczeń-luty • ISSN 1899-5810

Łódzka Kardiologia

www.umed.pl

Studenci
a edukacja medyczna

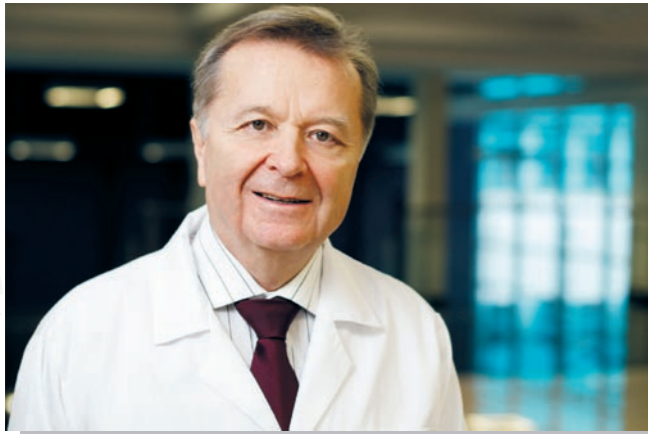
Łódzki Ośrodek
Dawców Szpiku

HARC - Centrum Badań
nad Zdrowym Starzeniem się

QUALITY4UMED
„Kto zabrał mój ser ...”

Konferencja
EPimage

Nie sama nauka
żyje student!

Koledzy, nauczyciele i studenci,

Światowy Dzień Chorego, który obchodzimy 11 lutego, pobudza do refleksji nad charakterem wszystkich profesji związanych z opieką medyczną. Ostatnie lata usytuowały naszą postać w światowej maszynierii ekonomicznej. Zastanówmy się jednak, czy nie tracimy przez to najcenniejszego waloru naszej pracy, jakim jest pomoc cierpiącemu człowiekowi?

Pomyślmy, czy musimy poddawać się uprzedmiotowieniu naszej służby i naszych zawodów?

Nie tylko lekarze, pielęgniarki i położne, ale także organizatorzy pracy i menadżerowie powinni traktować swoje zadanie społeczne, jako powołanie.

Czuję się w obowiązku, jako wybrany przez Was reprezentant środowiska, do przypomnienia sobie i nauczycielom o potrzebie oddziaływania na studentów w tym właśnie duchu, a studentom o konieczności poddania się morale i literze naszej lekarskiej przysięgi.

Rektor
prof. dr hab. n. med. Paweł Górski

„Można zachwycić się kwiatem, będąc przechodniem... Aby zachwycić się jego wnętrzem, trzeba się przy nim zatrzymać i poświęcić mu swój czas. Tak samo jest z człowiekiem”.

Seneka

Szanowni Państwo,

Serdecznie witam w pierwszym tegorocznym numerze Biuletynu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

W tym numerze znajdziecie Państwo pierwszą część artykułu poświęconego łódzkiej kardiologii, jej historii i osiągnięciom. Swoje ośrodki przedstawili nam **prof. Jarostaw D. Kasprzak** oraz **prof. Jarostaw Drożdż**. W kolejnym numerze będzie można przeczytać o jednostce prowadzonej przez **prof. Andrzeja Lubińskiego**. Kardiologia to dziś bardzo prężnie rozwijająca się dziedzina, zarówno przez częste występowanie schorzeń sercowo-naczyniowych wśród populacji, jak i przez postęp oraz rozwój współczesnej technologii. Dziedzina ta wymaga ogromnego zaangażowania i jak powiedział Seneka - zmusza do zatrzymania się i poświęcenia swojego czasu.

Miło mi poinformować, że od tego numeru na stałe do naszej redakcji dołączyła przedstawicielka grona studentów – **Paulina Sadownik**, która będzie dbała o dział – Życie Studenckie. Witamy w naszych szeregach!

Tym razem w cyklu **dr. Janusza Janczukowicza**, opowiadającym o edukacji medycznej, ukaże się tekst przygotowany przez studentkę V roku Wydziału Lekarskiego, Koordynatora Narodowego ds. Edukacji Medycznej IFMSA-Poland 2013 – **Ewę Pawłowicz**.

Polecam wywiad z **prof. Markiem L. Kowalskim**, w którym możemy się dowiedzieć o dużym projekcie prowadzonym przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi – Healthy Ageing Research Centre (HARC).

Oprócz tego jeszcze więcej ciekawych tekstów, których lekturę gorąco polecam.

mgr Anna Pielesiek-Kielma

Redaktor Naczelny Biuletynu UM

W numerze:

- Łódzka Kardiologia 2
- Studenci a edukacja medyczna 11
- Łódzki Ośrodek Dawców Szpiku 14
- QUALITY4UMED „Kto zabrał mój ser ...” 16
- HARC - Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem się 22
- Konferencja EPimage 25
- Nie samą nauką żyje student! 29

Z ŻYCIA UCZELNI

Łódzka Kardiologia część I

Ludzie od samego początku uważali serce za szczególnie osobliwy organ. Już 300 lat p.n.e. Herofilos z Chalcedonu skonstruował kieszonkowy zegar wodny do mierzenia ciśnienia. Początki nowoczesnej kardiologii datuje się na rok 1628, kiedy to angielski lekarz William Harvey opublikował odkrycie krążenia krwi. Znaczący rozwój i postęp tej dziedziny nastąpił w XX wieku. Wówczas choroby sercowo-naczyniowe mocno zyskały na znaczeniu.

Za ojca polskiej kardiologii uważa się Mściwoja Semerau-Siemianowskiego, który jednocześnie jest założycielem Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Był on mocno związany z Łodzią, dlatego też nasze miasto stało się bardzo ważnym ośrodkiem związanym z rozwojem tej dziedziny w Polsce.

Obecnie mamy w Łodzi trzy bardzo prężnie działające i odnoszące sukcesy na arenie międzynarodowej ośrodki: Katedrę i Klinikę Kardiologii pod kierownictwem **prof. Jarostawa D. Kasprzaka**, Klinikę Kardiologii i Katedrę Kardiologii i Kardiochirurgii pod kierownictwem **prof. Jarostawa Drożdża** oraz Klinikę Kardiologii Interwencyjnej i Zaburzeń Rytmu Serca Katedry Chorób Wewnętrznych i Kardiologii pod kierownictwem **prof. Andrzeja Lubińskiego**. Dwa pierwsze ośrodki przedstawimy dziś Państwu w Biuletynie, trzeci z nich opisany zostanie w kolejnym numerze.

Katedra i Klinika Kardiologii UM w Łodzi

Kardiologiczne dzieje obecnej Katedry Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi datują się od 1 października 1978 roku, kiedy kierownictwo I Kliniki Chorób Wewnętrznych Instytutu Medycyny Wewnętrznej, mieszczącej się na terenie miejskiego Szpitala im. dr. Karola Jonschera w Łodzi objęła pani **doc. dr hab. n. med. Maria Krzemińska-Pakuła**. Wraz z nią do kliniki przyszedł i objął funkcję zastępcy **dr n. med. Andrzej Żebrowski**. W skład Kliniki wchodziło trzech adiunktów – oprócz **dr. Żebrowskiego**, **dr Włodzimierz Gieraga** i **Jan Zambrzycki** oraz siedmiu asystentów.

Działalność Kliniki w ówczesnym okresie obejmowała pełne spektrum medycyny chorób wewnętrznych, niemniej w krótkim okresie czasu wykrystalizowało się szczególnie zainteresowanie kardiologią jako wiodącą dziedziną, zarówno w aspekcie naukowym, jak i profilu leczonych w klinice chorych. W latach 1978 - 1980 klinika pozyskała m.in. echokardiograf, nowoczesny na owe czasy ergometr rowerowy umożliwiający wykonywanie prób wysiłkowych, kardiostymulatory zewnętrzne umożliwiające czasową stymulację

serca oraz rozpoczęto tworzenie pododdziału Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego. Równocześnie pracownicy kliniki rozpoczęli intensywną pracę naukową, owocującą licznymi doniesieniami i pracami naukowymi prezentowanymi na krajowych i zagranicznych zjazdach oraz w specjalistycznych pismach. W kolejnych latach Klinika wzbogaciła się o kolejne aparaty służące diagnostyce kardiologicznej, na których zapoczątkowano badania naukowe związane z oceną funkcji serca. W październiku 1984 roku miała miejsce nominacja profesorska Kierownika Kliniki doc. Marii Krzemińskiej-Pakuty. W tym samym roku Klinika pozyskała nowoczesny aparat echokardiograficzny IREX III B, umożliwiający prowadzenie innowacyjnych wówczas dwuwymiarowych i dopplerowskich badań USG serca, mingograf Siemens-Elma do badań polikardiograficznych oraz jeden z pierwszych w kraju aparat do 24-godzinnej monitorowania EKG metodą Holtera Oxford Medical System. 11 października 1984 roku wykonano pierwszy w Klinice zabieg implantacji stymulatora serca, a od tamtego dnia w Klinice wykonano ponad 5000 tych zabiegów. W 1986 roku został zakupiony nowy, najwyższej klasy aparat ultrasonograficzny IREX Meridian. Zapoczątkował on w regionie łódzkim erę nowoczesnej echokardiografii z użyciem spektralnego i kolorowego dopplera. Działalność Kliniki skupiona była wtedy na diagnostyce nieinwazyjnej nabytych wad serca, jednocześnie rozwijała się diagnostyka i leczenie ostrych zespołów wieńcowych. W połowie lat osiemdziesiątych w Klinice, jako w pierwszym w makroregionie ośrodku zaczęto rutynowo stosować z bardzo dobrymi efektami terapię fibrynolityczną. Rozwijała się również diagnostyka choroby niedokrwiennej serca, zarówno nieinwazyjna na terenie Kliniki, jak inwazyjna, we współpracy z Pracownią Hemodynamiki Zakładu Radiologii Akademii Medycznej, kierowaną przez **prof. Jana Dobka**. Efektem pracy naukowej zespołu Kliniki były liczne doniesienia na zjazdach krajowych i zagranicznych, w tym na tak prestiżowych jak Europejskie i Światowe Kongresy Kardiologiczne. W okresie tym kilkunastu lekarzy pracujących lub szkolących się w Klinice uzyskało kolejne stopnie specjalizacji i stopnie naukowe.

W czerwcu 1989 roku miało miejsce bardzo ważne wydarzenie. **Prof. Maria Krzemińska-Pakuła** i jej zespół zostali wyróżnieni przywilejem organizacji 7. Europejskiej Konferencji Kardiologii Nieinwazyjnej, która odbyła się w Łodzi w dniach 31 maja - 2 czerwca 1989 roku. Była to jedna z pierwszych tak dużych naukowych imprez kardiologicznych o międzynarodowym zasięgu organizowanych w Polsce. Zakończyła się ona olbrzymim sukcesem pod względem merytorycznym i organizacyjnym. Od tej chwili Klinika ugruntowała swą pozycję jednego z wiodących ośrodków kardiologicznych na terenie Polski, a także została dostrzeżona na forum europejskim. Doświadczenia te były niezwykle użyteczne i zostały ponownie wykorzystane w roku 1998, kiedy wówczas doktorzy **Jarostaw Kasprzak** i **Jarostaw Drożdż** podjęli się organizacji międzynarodowej konferencji Central European Symposium on Echocardiography. Mimo dużych ograniczeń budżetowych udało się doprowadzić do pierwszej wizyty w Polsce światowej klasy ekspertów, m.in. N. Nandy, N. Pandiana, J. Kisslo, R. Erbel – prawdziwych gwiazd światowej echokardiografii. Spotkanie to z racji niezwykle wysokiego poziomu jest nadal wspominane w polskim środowisku echokardiograficznym. Przez cały czas istnienia Katedry jej pracownicy uczestniczyli czynnie w wielu krajowych i zagranicznych zjazdach, publikowali liczne prace zarówno w krajowych, jak i zagranicznych periodykach.

W latach 1990-1995 odbywał się dalszy rozwój Kliniki. Unowocześniana była baza sprzętowa, m.in. zakupiono skomputeryzowaną bieżnię do prób wysiłkowych firmy Marquette, kolejne nowych generacji ultrasonografy oraz aparaty holterowskie. Stworzono salę intensywnej opieki kardiologicznej z prawdziwego zdarzenia, wyposażoną we wszystkie niezbędne do monitorowania i podtrzymywania podstawowych funkcji życiowych urządzenia. Efektem uznania dokonań Kliniki na polu kardiologii była zmiana w 1995 roku jej nazwy z Kliniki Chorób Wewnętrznych na Klinikę Kardiologii Instytutu Medycyny Wewnętrznej. W styczniu 1997 roku, w wyniku rozbieżności pomiędzy dyrekcją szpitala im. K. Jonschera a władzami uczelni, Klinika opuszcza dotychczasową siedzibę i przenosi się do WSSz

im. Wł. Biegańskiego. Otrzymane od szpitala pomieszczenia znajdują się w fatalnym stanie, wymagają generalnego remontu i modernizacji. Prace remontowe zaczynają się w lutym i kończą uroczystym otwarciem nowej siedziby Kliniki w czerwcu 1997 roku. Zakres wykonanych prac jest imponujący. Stworzono nowoczesny 12-tóżkowy pododdział Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego przeznaczony do hospitalizacji chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia życia w przebiegu zawału serca i innych ostrych stanów kardiologicznych, 25-tóżkowy oddział tzw. ogólny dla chorych przyjmowanych celem diagnostyki i leczenia choroby niedokrwiennej serca, niewydolności krążenia czy nadciśnienia tętniczego; Pracownie Prób Wysiłkowych, Holterowską oraz Echokardiografii pozwoliły na istotne zwiększenie liczby hospitalizowanych z ok. 2 500 rocznie w latach 1997-2002, do ponad 3 700 w roku 2010. Wyposażenie Kliniki w najnowocześniejszy sprzęt diagnostyczno-leczniczy pozwoliło na skrócenie czasu pobytu poniżej 5 dni oraz na istotne zmniejszenie śmiertelności, co na tle innych ośrodków pozycjonowało Klinikę na wiodącej w Polsce pozycji. Dowodem renomy Kliniki było zapraszanie jej do udziału w szeregu międzynarodowych programów badawczych. Z kolei sukcesy pracowników na arenie międzynarodowej umożliwiły im zdobywanie prestiżowych tytułów Fellow of the European Society of Cardiology (prof. Krzemińska-Pakuła, prof. Kasprzak, prof. Drożdż, prof. Kurpesa, doc. Chrzanowski, doc. Lipiec, doc. Plewka, doc. Peruga) i Fellow of the American College of Cardiology (prof. Kasprzak). Rozkwitała współpraca międzynarodowa z ośrodkami europejskimi i amerykańskimi; w jej konsekwencji z inicjatywy kierownika Katedry, prof. Marii Krzemińskiej-Pakuły, doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi został profesor Robert H. Jones z Duke University.

Kolejnym etapem rozwoju była (2003 r.) modernizacja Kliniki wraz z zapleczem dydaktycznym dla studentów (budowa 2 sal wykładowych) i jej powiększenie do 50 tóżek (22 monitorowane) dzięki pozyskaniu dodatkowych pomieszczeń na pierwszym

piętrze budynku, w którym znajduje się Klinika. Umożliwiło to dalszą poprawę warunków pobytu chorych m.in. dzięki ograniczeniu liczby tóżek do 1-2 na jednej sali oraz wyposażenia sal w pełne węzły sanitarne.

W 2006 r. dokonano gruntownej modernizacji Pododdziału Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego, w tym m.in. wymieniono system monitorowania chorych i zapewniono stałą dostępność przenośnych systemów echokardiograficznych. W połowie 1998 roku rozpoczęto jedną z największych inwestycji na terenie Kliniki – tworzenie od podstaw Pracowni Kardiologii Inwazyjnej. Budowę pawilonu ukończono w listopadzie, a 22.12.1998 r. wykonano w niej pierwsze badania koronarograficzne i zabiegi angioplastyki wieńcowej. W czerwcu 2001 roku Pracownia, jako jedna z pierwszych w kraju, podjęła 24-godzinny dyżur hemodynamiczny dla chorych z ostrymi zespołami wieńcowymi, wymagającymi pilnej diagnostyki i leczenia inwazyjnego. Do chwili obecnej ponad 12 000 chorych poddano leczeniu ostrego zawału za pomocą pierwotnej angioplastyki wieńcowej. Pozwoliło to na zmniejszenie śmiertelności w ostrym zawałe serca z poziomu 10% do poziomu 2%. Pracownia kierowana od początku przez doc. **Jana Zbigniewa Perugę** została dostrzeżona również na arenie międzynarodowej i zaproszona do wielu wspólnych projektów badawczych. Udział w takich badaniach jak HORISON, FINNESS, PROTECT, ATLAS-TIMI zaowocował licznymi publikacjami w wysoko impaktowych czasopismach kardiologicznych. Dzięki wzorowej współpracy zespołu echokardiograficznego i interwencyjnego, z inicjatywy prof. Jarostawa Kasprzaka i doc. Jana Z. Perugi, rozszerzano stopniowo profil Pracowni na zabiegi w schorzeniach strukturalnych, implantacje okluderów i leczenie wad zastawkowych serca. Obecnie Klinika korzysta z 2 pracowni hemodynamicznych (po wybudowaniu i oddaniu do użytku w roku 2008 nowoczesnej Pracowni dostosowanej także do zabiegów w schorzeniach strukturalnych z możliwością obrazowania hybrydowego).

Obecnie w Pracowni wykonywana jest największa w regionie liczba koronarografii oraz angioplastyk tętnic wieńcowych, jednocześnie w jako jedynej w regionie wykonuje się zabiegi zamykania pozawałowych ubytków w przegrodzie międzykomorowej oraz ablacji alkoholowych u pacjentów z kardiomiopatią przerostową i blokowaniem drogi odpływu.

W styczniu 2001 roku uruchomiono odrębną Pracownię Implantacji Stymulatorów Serca, gdzie w chwili obecnej wykonywanych jest corocznie ok. 350 zabiegów wszczepienia stymulatorów serca oraz od 2003 roku kilkadziesiąt zabiegów implantacji kardiowerterów - defibrylatorów. Wdrożono również w tym okresie leczenie chorych ze skrajną niewydolnością krążenia za pomocą stymulacji resynchronizującej; ośrodek wszczepia najwięcej w regionie najnowocześniejszych układów łączących funkcje defibrylatora i resynchronizacji. W 2007 roku zapoczątkowano, intensywnie rozwijany od chwili objęcia kierownictwa Kliniki przez prof. Kasprzaka, program inwazyjnej diagnostyki elektrofizjologicznej i terapeutycznych ablacji arytmii – w roku 2011 zakupiono najnowocześniejszy system mapowania trójwymiarowego czynności elektrycznej serca. W latach 1998-2013 ciągłej modernizacji podlegał profil Pracowni Echokardiografii. Dzięki zdobytym na stażach zagranicznych (Erasmus University Rotterdam, University of Omaha) doświadczeniom prof. Jarostawa D. Kasprzaka Pracownia ugruntowała opinię wiodącego ośrodka diagnostyki nieinwazyjnej w skali krajowej, o rosnącym uznaniu i zaangażowaniu we współpracę w skali między-

narodowej. Posiada najwyższą klasę akredytacji Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Od roku 1997 uzyskano po raz pierwszy w Polsce możliwość wykonywania badań trójwymiarowych, wdrożono także po raz pierwszy perfuzyjne badania kontrastowe. Wykonano i opublikowano pierwsze w kraju badania echokardiograficzne trójwymiarowe w czasie rzeczywistym (w roku 2003). Badania prof. Jarostawa Drożdża nad tkankowym dopplerem należały do pionierskich w skali światowej, a technikę również wdrożono do codziennej praktyki. W roku 2010 uzupełniono sprzęt Pracowni – a właściwie powstałego w wyniku jej rozwoju Zakładu Szybkiej Diagnostyki Kardiologicznej, o najwyższej klasy echokardiograf z możliwością badania trójwymiarowego z użyciem sondy przezprzełykowej. Aktualnie wykonujemy około 6 500 badań echokardiograficznych rocznie, gwarantując pełny wachlarz diagnostyki na najwyższym światowym poziomie. Możliwości diagnostyczne poszerzyło pozyskanie przez Szpital w roku 2010 wysokiej klasy 64-rzędowego tomografu komputerowego, szeroko wykorzystywanego przez Klinikę w diagnostyce wieńcowej i naczyniowej.

Od 1 października 2009 roku funkcję Kierownika Kliniki i Katedry pełni prof. dr hab. med. Jarostaw Damian Kasprzak. Pod jego Kierownictwem Klinika weszła w nowy etap działalności, wzmacniając pozycję nowoczesnego centrum kardiologii o wiodącej w skali krajowej pozycji naukowej i silnej pozycji w międzynarodowej społeczności kardiologicznej. Już w pierw-

szych latach prowadzenia Kliniki przez profesora Kasprzaka doszło m.in. do istotnego rozszerzenia profilu działalności o deficytowe zabiegi ablacji arytmii, poszerzenie zabiegów profilaktyki udaru mózgu, wdrożenie rutynowych zabiegów tomografii komputerowej tętnic wieńcowych oraz inwazyjnych badań rezerwy wieńcowej.

Katedra i Klinika Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi stała się pełnoprofilową jednostką o najwyższym stopniu referencyjności dotyczącym diagnostyki i leczenia wszystkich grup schorzeń układu sercowo-naczyniowego: choroby niedokrwiennej serca, nadciśnienia tętniczego i jego powikłań, niewydolności serca, wrodzonych i nabytych wad, kardiomiopatii, zaburzeń rytmu oraz zatorowości i nadciśnienia płucnego. Wymieniony zakres opieki nad pacjentami należy do najszerszego spośród wszystkich ośrodków kardiologicznych w regionie, a niektóre ze specjalistycznych domen – na przykład nadciśnienie płucne – charakteryzują z perspektywy województwa łódzkiego postępowanie kliniczne u dorosłych prowadzone wyłącznie przez pracowników Katedry. Zasoby Kliniki ulegają ciągłemu rozszerzaniu i unowocześnianiu, między innymi dzięki zakupowi systemu mapowania trójwymiarowego czynności elektrycznej serca, najnowocześniejszych echokardiografów z opcją trójwymiarową czy wykorzystania do badań układu krążenia nowoczesnego tomografu komputerowego i kieszonkowych echokardiografów oraz nawiązania stałej współpracy w zakresie badań rezonansu magnetycznego serca.

Znacznemu rozszerzeniu uległa także reprezentacja ekspertów-pracowników Kliniki w strukturach polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Uznanie dla Zespołu Kliniki zaowocowało odpowiedzialnymi funkcjami jej pracowników w strukturach Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego: Skarbnik PTK – prof. M. Krzemińska-Pakuła, prof. J. D. Kasprzak; Przewodniczący Sekcji – prof. M. Krzemińska-Pakuła, prof. J. D. Kasprzak, prof. J. Drożdż, doc. Ł. Chrzanowski, doc. M. Plewka, doc. P. Lipiec. Dwoje pierwszych oraz prof. M. Kurpesa, prof. J. Drożdż, doc. J. Z. Peruga kierowali łódzkim Oddziałem Towarzystwa – obecnie funkcję tę pełni doc. Ł. Chrzanowski, a na Przewodniczącego - Elekta w kadencji 2015-2017 wybrany został doc. M. Plewka. Klinika organizowała konferencje o zasięgu międzynarodowym, w 1994 roku - Posiedzenie Naukowe Sekcji Elektrostymulacji Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, w latach 2002 i 2010 wiosenne konferencje Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, w roku 2007 - ogólnopolskie obchody Światowego Dnia Serca w łódzkiej Manufakturze.

W Katedrze Kardiologii prowadzone są prace badawcze, zarówno kliniczne, jak i dotyczące dziedzin podstawowych. Nakłady na badania pozyskiwane są z grantów fundowanych przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi, grantów z państwowych nakładów centralnych (NCN), funduszy Polskiego Towarzy-

stwa Kardiologicznego oraz w ramach współpracy międzynarodowej. Do najważniejszych kierunków aktualnie realizowanych badań naukowych należą: pogłębiona analiza czynników diagnostycznych i prognostycznych w wadach serca i chorobie niedokrwiennej serca ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanych technik echokardiograficznych, identyfikacja czynników ryzyka nagłego zgonu sercowego u pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego, ocena parametrów warunkujących przebieg kliniczny i skuteczność terapii u chorych z niewydolnością serca, ocena wyników zaawansowanych metod diagnostyki elektrofizjologicznej i elektroterapii, w tym terapii resynchronizującej u chorych z niewydolnością krążenia, wdrażanie i ocena nowych przeszskórnych metod leczenia chorób układu sercowo-naczyniowego, analiza nowoczesnych metod diagnostycznych i terapii swoistej u pacjentów z nadciśnieniem płucnym.

Wyniki badań są publikowane w formie prac oryginalnych w prestiżowych międzynarodowych czasopismach naukowych oraz prezentowane na kongresach kardiologicznych. W ramach działalności naukowo-dydaktycznej Katedra prowadzi liczne przewody doktorskie i habilitacyjne. Działalność naukowa pracowników Katedry jest też regularnie wyróżniana różnymi nagrodami, zarówno krajowymi, jak i międzynarodowymi.

prof. Jarosław D. Kasprzak

Historia kardiologii w Szpitalu im. dr. Seweryna Sterlinga

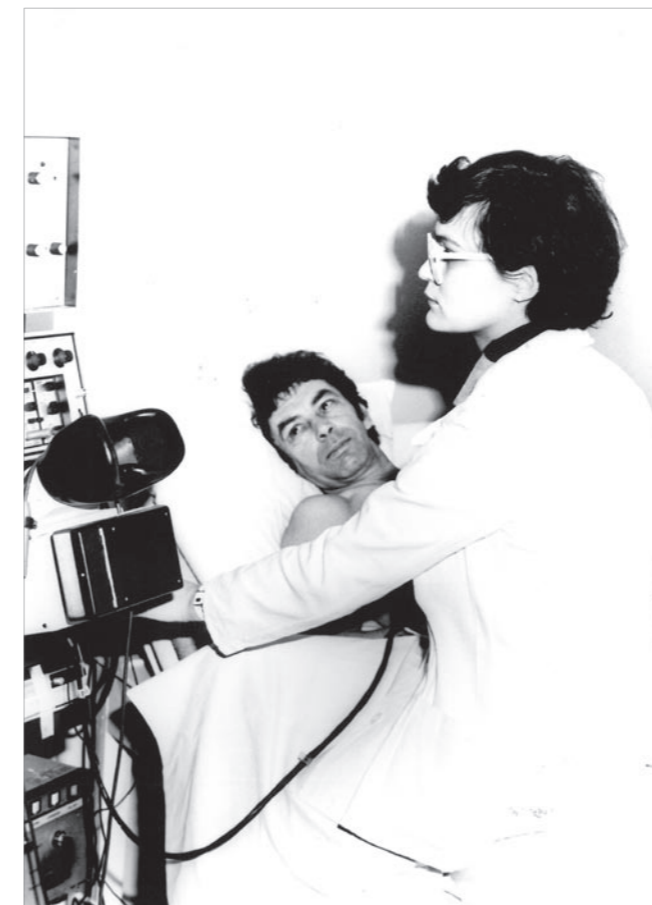
W siedzibie Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, przygotowującego się dziś do obchodów sześćdziesięciolecia, wiszą portrety kolejnych prezesów. Na pierwszym widnieje zdjęcie **Mściwoja Semerau-Siemianowskiego**, na drugim - jego ucznia - **Jerzego Jakubowskiego**. Pierwszy uważany jest za twórcę polskiej kardiologii, drugi - pełnił funkcję pierwszego prezesa. Obaj, w swoich powojennych losach, ściśle byli związani z Łodzią. Warto pamięcią wrócić do tych ważnych dla naszej uczelni czasów i wspomnieć początki łódzkiej, i zarazem polskiej, kardiologii.

II Klinika Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Łódzkiego, załączek późniejszej Kliniki Kardiologii, powstała tuż po wojnie. Jej organizatorem i pierwszym kierownikiem był Jerzy Jakubowski, który przeniósł się do Łodzi ze zniszczonej Warszawy. Po

reorganizacji szkolnictwa medycznego w 1950 roku II Klinika Chorób Wewnętrznych stała się częścią Wydziału Lekarskiego nowo powstałej uczelni - Akademii Medycznej w Łodzi.

Pierwszą inicjatywę zorganizowania środowiska lekarskiego zainteresowanego chorobami serca i naczyń wykazał Mściwoj Semerau-Siemianowski. Ten absolwent Uniwersytetów w Berlinie i Strasburgu, wspólnie z uczniem Jerzym Jakubowskim, pracowali aż do Powstania Warszawskiego w Szpitalu św. Łazarza, prowadząc szkolenie młodych adeptów medycyny. Początkowo, w 1949 roku, powołano na posiedzeniu w Łodzi Sekcję Kardiologiczną Towarzystwa Internistów Polskich. W lutym 1954 roku na nowo otwartej auli szpitala przy ul. Sterlinga 1/3, przekształcono ją w Polskie Towarzystwo Kardiologiczne. Pierwszym prezesem został Jerzy Jakubowski, który pełnił tę funkcję do roku 1961. W składzie Zarządu był także późniejszy następca Jerzego Jakubowskiego na stanowisku kierownika kliniki - **Włodzimierz Musiał**.

Jerzy Jakubowski skupił wokół siebie zdolnych i bardzo pracowitych lekarzy, stwarzając podstawy do badań nad chorobami układu krążenia. Wśród licznych pracowników II Kliniki Chorób Wewnętrznych aktywnością wyróżniali się m.in. **Heleny Dzioba, Ryszard Fenigsen, Włodzimierz Musiał, Julian Witorzeńć, Halina Pracka, Halina Bolińska-Sottysiak, Halina**

Pruska-Koeppe, Marek Edelman, Jadwiga Kałużna, Maria Krzemińska-Pakuła, Wiesława Tracz, Andrzej Żebrowski. W składzie II Kliniki Chorób Wewnętrznych pracowali także późniejsi kierownicy klinik innych specjalności: nefrologii - **Zbigniew Orłowski** i **Witold Chrzanowski**, hematologii - **Euzebiusz Krykowski, Aleksandra Mazurowa** oraz chemioterapii - **Anna Płużańska**.

Niemal od początku II Klinice Chorób Wewnętrznych towarzyszyło ambulatorium, początkowo pod nazwą *Stacja Chorób Serca*, która została przekształcona w *Poradnię Chorób Serca*. Pracowali tam znakomici klinicyści, kształcąc licznych lekarzy, a pacjenci znajdowali poszukiwaną pomoc z zakresu leczenia kardiologicznego oraz, niedługo później, w kwalifikacji do pierwszych operacji kardiologicznych.

Dalszy impuls do rozwoju kardiologii stanowiło w 1958 roku przybycie z Poznania **Jana Molla** i rozpoczęcie przeprowadzania operacji wad wrodzonych i nabytych serca. Pojawiła się konieczność precyzyjnych rozpoznań kardiologicznych, a także opieki przed- i pooperacyjnej. Ścisła współpraca Kliniki Kardiologii i Kliniki Kardiologii stwarzała warunki do wprowadzania i doskonalenia coraz to nowszych metod diagnostycznych i technik operacyjnych.

Klinika stanowiła ówczesne wiodące w kraju centrum klinicznej kardiologii w Polsce. Grupa znakomych kardiologów do perfekcji opanowała wykorzystanie badania podmiotowego i przedmiotowego oraz osiągnęła wybitną biegłość w sztuce osłuchiwania serca. Jednym z wyrazów upowszechniania doświadczeń ośrodka była wydana przez PZW w 1968 roku książka *Ostuchiwanie serca i inne kliniczne metody badania narządu krążenia* Ryszarda Fenigseny. Książka doczekała się wielu wydań i do dziś stanowi ważną pozycję w kształceniu kardiologii klinicznej, a sam autor nadal utrzymuje z nami kontakty.

W latach sześćdziesiątych zostaje utworzony zespół nieinwazyjnej diagnostyki chorób układu krążenia, w skład którego wchodzi m.in. Włodzimierz Musiał, Halina Pracka, Halina Bolińska-Sottysiak, Maria Krzemińska-Pakuła, Wiesława Tracz. Bardzo dynamicznie rozwija się fonokardiografia i mechanokardiografia, stanowiąca na co dzień, poza oceną kliniczną, podstawę kwalifikacji do zabiegów operacyjnych. Innym kierunkiem diagnostyki nieinwazyjnej w tych czasach była wektorokardiografia, również wdrażana do praktyki klinicznej.

Bardzo intensywnie rozwijały się wspólne pracownie. Pracownia rentgenowska, kierowana początkowo przez Mieczysława

Kondzińskiego, wyposażona w trzy nowoczesne aparaty rentgenowskie, była miejscem przeprowadzania cewnikowania serca. W pracowni hematologicznej, zorganizowanej i kierowanej przez Helenę Kotodziejską, następnie przez **Halinę Krauze-Jaworską**, wykonywano badania immunochemiczne i histologiczne oraz analizowano biopaty szpiku, węzłów chłonnych i śledziony. Znakomita, znana w całej Polsce, pracownia koagulologii prowadzona była przez **Lubę Judkiewicz** i stanowiła miejsce szczegółowych badań krzepnięcia krwi. W pracowni hodowli tkanek pracowali Euzebiusz Krykowski i Anna Ptużńska.

W kolejnych latach do zespołu kardiologicznego dołączyli kolejno m. in. **Andrzej Żebrowski** (1966), **Maciej Kuczborski** (1968), **Jerzy Wojciech Kozłowski** (1970), **Włodzimierz J. Musiał** (1972), **Stawomir Oszczygiel** (1974), **Barbara Szaruga** (1976), **Małgorzata Radzikowska-Wasiak** (1976), **Jan Ruta** (1979), **Ryszard Moczak** (1980), **Wojciech Zaręba** (1981), **Teresa Łyson** (1982), **Danuta Polak-Staboszewska** (1982), **Jerzy Krzysztof Wrancik** (1982), **Maciej Kośmider** (1982), **Krzysztof Chiżyński** (1983), **Marek Maciejewski** (1983), **Katarzyna Piestrzeniewicz** (1985), **Marzena Zielińska** (1986), **Stawomir Ceranka** (1986), **Janusz Kawiński** (1987), **Włodzimierz Koniarek** (1989), **Zbigniew Sablik** (1990), **Magdalena Wierzbicka** (1991), **Małgorzata Lelonek** (1994), **Piotr Lenczewski** (1994), **Jan Krekora** (1994) oraz liczna grupa lekarzy pracujących w zespole w dniu dzisiejszym.

W strukturach Kliniki Kardiologii oddział intensywnej terapii kardiologicznej zaistniał już w latach 60-tych XX wieku. Tu

założono jedną z pierwszych w kraju elektrod wewnątrzka-witarnych do stymulacji czasowej serca, pojawił się pierwszy w Łodzi defibrylator, przeprowadzono pierwsze inwazyjne monitorowanie parametrów hemodynamicznych. W trakcie istnienia Kliniki systematycznie doskonalono metody intensywnej opieki kardiologicznej. Chorzy, jeżeli tego wymagają, są prowadzeni na oddechu zastępczym, mają stosowaną kontrapulsację wewnątrzaoortalną, czasową sztuczną stymulację serca czy też hemofiltrację. Oddziałem zawsze kierowali znamienicy kardiologów. Nie można nie wspomnieć takich postaci jak **Halina Bolińska**, **Maria Krzemińska-Pakuła**, **Maciej Kuczborski**. Jako nauczyciele akademicy dbali nie tylko o nowoczesne, będące na najwyższym poziomie leczenie chorych, ale także oddział był zawsze magnesem dla młodych, chłonących wiedzę adeptów sztuki lekarskiej. Poza wyżej wymienionymi osobami z oddziałem związany był **Wojciech Zaręba** a ostatnio - **Marzena Zielińska** i **Włodzimierz Koniarek**.

Szczególnie ważną współpracę rozwinęto z Kliniką Patologii Cięży Instytutu Ginekologii i Późnictwa - kierownik **Józef Sieroszewski**. Do codziennych kontaktów z kardiologią i kardiocirurgią w szpitalu oddelegowano **Teresę Pajszczyk-Kieszkiwicz**, która przez wiele lat osobiście konsultowała pacjentki i przeprowadzała zabiegi ginekologiczne. Współpraca ogniskowała się na zapewnieniu optymalnej opieki kobietom w wieku rozrodczym z wadami wrodzonymi i nabytymi serca. U niektórych pacjentek prowadzono ciążę, lecząc serca objawowo i nadzorowano w ośrodku ginekologicznym poród drogami i siłami natury. Inne poddawano leczeniu operacyjnemu przed zająciem w ciążę i zapewniano skuteczną profilaktykę przeciwzakrzepową, zwłaszcza w przypadku implantowanych sztucznych zastawek serca. Jeszcze inne operowano w okresie ciąży, ratując matkę i dziecko. Niektóre pacjentki, kilkadziesiąt lat temu operowane z powodu ciężkich wad wrodzonych serca (np. tetralogii Fallota), szczęśliwie donosiły ciążę i pozostały po opieką zespołu przez kilkadziesiąt lat.

Niezwykle istotna była tu ścisła współpraca kardiologa, kardiocirurga i położnika. Wieloletnie doświadczenie w tym zakresie pozwoliło na wypracowanie optymalnych metod postępowania. Zgromadzony unikalny materiał budził ogromne zainteresowanie w kraju i za granicą. Wzory postępowania na tym polu czerpało wiele ośrodków w Polsce. Uzyskane obserwacje posłużyły do skonstruowania pierwszych zaleceń z tej dziedziny w Polsce. Problemami kardiologicznymi ciąży, porodu i potłogu kobiet z wadami serca i sztucznymi zastawkami zajmowali się: **Aleksandra Mazurowa**, **Jadwiga Katużna**, **Maria Krzemińska-Pakuła**, **Wiesława Tracz**, **Jan Moll**, **Janusz Zastónka**, **Alicja Iwaszkiewicz-Zastónka**, a od strony położników poza **Teresą Pajszczyk-Kieszkiwicz** - **Urszula Kowalska-Koprek** i **Andrzej Bieńkiewicz**.

Pojawienie się nowoczesnej metody oceny serca i naczyń echokardiografii zrewolucjonizowało diagnostykę kardiologiczną. Początkowo wykorzystywano aparat ultradźwiękowy polskiej produkcji. W kolejnych latach pojawiły się nowoczesne urządzenia zagraniczne z możliwością obrazowania dwuwymiarowego, ostatnio trójwymiarowego, z dodatkowymi sondami przezprętkową oraz niedawno wewnątrzsercową. Pracownicy Kliniki prowadzili badania echokardiograficzne śródoperacyjne, co pozwoliło na optymalizację przebiegu operacji kardiocirurgicznych. Sonda echokardiograficzna wewnątrzsercowa wykorzystywana jest dziś podczas najbardziej skomplikowanych zabiegów ablacji m.in. migotaniu przedsionków. Z tą metodą diagnostyczną nierozdzielnie związane są nazwiska **Barbary Szarugi**, **Teresy Łyson**, **Marka Maciejewskiego**, **Ryszarda Moczaka**, **Danuty Polak-Staboszewskiej**, **Katarzyny Piestrzeniewicz**, **Marzeny Zielińskiej**, **Zbigniewa Sablika** i **Jana Krekory**.

Kolejne kwestie, którymi zajmowała się Klinika Kardiologii, stanowiły studia dotyczące elektrofizjologii układu bodźcowodzącego i badania zaburzeń rytmu serca. Efektem

tych prac było wprowadzenie nieinwazyjnych i inwazyjnych metod z zakresu elektrokardiologii. Wyrazem praktycznego wykorzystania tych doświadczeń było wprowadzenie ablacji jako metody leczenia uporczywych zaburzeń rytmu serca. Nie sposób nie wspomnieć tu o aktywności **Macieja Kuczborskiego**, **Włodzimierza J. Musiała**, **Jana Ruty**, **Pawła Ptaszyńskiego** i **Krzysztofa Kaczmarka**. W dziedzinie diagnostyki omdleń dużą aktywnością wykazała się **Małgorzata Lelonek**.

Innym kierunkiem działań było wprowadzenie różnych metod elektrostymulacji. Pierwsze kardiostymulatory zostały implantowane w 1967 r. przez zespół kardiocirurgów. W kolejnych latach stopniowo przechodzili do rąk doświadczonych kardiologów, dziś stanowiąc niemal wyłącznie domenę kardiologii. Bliska obecność kardiocirurgów i zawiązana współpraca pozwala przeprowadzać zabiegi bardzo trudne i skomplikowane jak usuwanie elektrod, leczenie powikłań elektroterapii, czy odektrodowych zapaleń wsierdza. W kolejnych latach wdrażano najnowocześniejsze kardiostymulatory z funkcją nadzoru hemodynamicznego, automatycznego kardiowertera-defibrylatora i terapii resynchronizującej. Ten dział elektroterapii jest

nierozerwalnie związany z nazwiskami **Jana Molla, Antoniego Działkowiaka, Jerzego Sadowskiego, Andrzeja Bocheńskiego, Macieja Kuczborskiego, Witolda Pawłowskiego, Jana Ruty, Jerzego Wojciecha Kozłowskiego**, a w ostatnich latach **Karola Bartzaka i Michała Chudzika**.

Oba powyższe aspekty - implantacje stymulatorów serca oraz przeprowadzania inwazyjnego leczenia groźnych arytmii metodą ablacji układu przewodzącego prowadzone są dziś w trybie 24-godzinnych dyżurów. Program *Nie pozwólmy choremu umrzeć po raz drugi* został opracowany przez Jerzego Krzysztofa Wranicza i zainicjowany w szpitalu jako pierwszy w Polsce i uznany jako program pilotażowy, stanowiąc wzór do naśladowania dla innych ośrodków.

Klinika Kardiologii koordynowała także wieloośrodkowe badania nad skutecznością leczenia zachowawczego i operacyjnego podostrego, infekcyjnego zapalenia wsierdza, prowadzone przez Instytut Kardiologii w Łodzi (**Halina Pracka, Halina Bolińska-Sottysiak, Maciej Kuczborski**) i Instytut Kardiologii w Warszawie (**Maria Hoffman, Janina Stepińska**). Dziś Klinika Kardiologii z powodzeniem koordynuje aktywność kilkuset ośrodków z 21 krajów w ramach Europejskiego Rejestru Niewydolności Serca (Jarostaw Drożdż).

Bardzo dynamicznie rozwijały się techniki diagnostyki inwazyjnej chorób serca oraz pojawiły się możliwości skutecznego leczenia przezskórnego choroby wieńcowej, od 2000 roku także w fazie ostrego zespołu wieńcowego. Wspólnie z innymi ośrodkami łódzkimi klinika skutecznie realizuje program leczenia interwencyjnego ostrych zespołów wieńcowych w trybie 24-godzinnych dyżurów zespołu lekarzy, pielęgniarek i techników. Z powyższą aktywnością na przestrzeni lat związani byli m.in. **Wiktor Iljin, Jan Moll, Antoni Działkowiak, Cezary Zwoliński, Jan Dobek, Wiesława Tracz, Stanisław Radomiński, Jerzy Kowalewski, Maciej Kośmider i Michał Kidawa**.

Dziś zespół kardiologów współtworzy trzy uniwersyteckie kliniki - Klinikę Intensywnej Terapii Kardiologicznej (Marzenna Ziełńska), Klinikę Elektrokardiologii (Jerzy Krzysztof Wranicz) i Klinikę Kardiologii (Jarostaw Drożdż), działając w strukturze Szpitala im. WAM. Głównym zadaniem na najbliższą przyszłość jest przygotowanie sprawnego przeniesienia zespołu klinik do nowych, przestronnych i dobrze przygotowanych przestrzeni Centrum Kliniczno-Dydaktycznego wyposażonych w bardzo nowoczesną aparaturę.

prof. Jarostaw Drożdż

EWA PAWŁOWICZ

Studentka V roku Wydziału Lekarskiego, Koordynator Narodowy ds. Edukacji Medycznej IFMSA-POLAND 2013

Studenci a edukacja medyczna – bierni obserwatorzy czy realni partnerzy?

Jak czytelnicy naszego cyklu dobrze wiedzą, edukacja medyczna to dziedzina zajmująca się badaniami nad metodyką nauczania na kierunkach biomedycznych i aplikacją najnowszych, uznanych na arenie międzynarodowej strategii edukacyjnych do codziennej praktyki akademickiej. Działania te są znacznie łatwiejsze i efektywniejsze, gdy studenci medycyny, pozornie jedynie „przedmiot” edukacji medycznej, stają się „podmiotem” – partnerami mającymi realny wpływ na zmiany na tym polu. Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA-Poland i Centrum Edukacji Medycznej podjęły właśnie pierwsze kroki prowadzące do nawiązania współpracy, której owocem może być realny udział studentów w dyskusjach i badaniach w edukacji medycznej.

Standing Committee on Medical Education IFMSA

International Federation of Medical Students' Associations (IFMSA) jest organizacją zrzeszającą ponad 1 000 000 studentów medycyny z około 100 krajów. Ze względu na mnogość działań i różnorodność podejmowanych inicjatyw praca IFMSA została podzielona na sześć Programów Stałych. Jednym z nich jest Program Stały ds. Edukacji Medycznej (Standing Committee on Medical Education – SCOME). SCOME koncentruje się na działaniach mających na celu szeroko rozumianą poprawę programów kształcenia i poziomu edukacji studentów medycyny. Jest również platformą wymiany doświadczeń na temat systemów edukacyjnych między studentami z całego świata.

Główne kierunki pracy w ramach SCOME to:

- rola studentów w edukacji medycznej,
- poprawa jakości kształcenia,
- teorie nauczania i uczenia się,
- ewaluacja w nauczaniu medycyny,
- profesjonalizm w medycynie,
- edukacja nieformalna,
- badania naukowe w edukacji medycznej.

Doskonałą okazją do wymiany doświadczeń oraz do dyskusji i szkoleń z zakresu edukacji medycznej są międzynarodowe spotkania IFMSA – odbywające się dwa razy w roku General Assemblies oraz coroczne Regional Meetings. Podczas sesji Programu Stałego ds. Edukacji Medycznej organizowane są liczne warsztaty, panele dyskusyjne i małe grupy robocze, uczestnicy mają też okazję wystuchania niezmiernie ciekawych wykładów prowadzonych przez przedstawicieli Association for Medical Education in Europe (AMEE) czy National Board of Medical Examiners (NBME).

Zadaniem studentów kierujących pracami programu na poziomie międzynarodowym jest głównie przygotowanie wyżej wspomnianych spotkań i reprezentowanie IFMSA w kontaktach z takimi organizacjami jak AMEE, World Federation for Medical Education (WFME) czy liczne towarzystwa regionalne, na przykład La Federación Panamericana de Asociaciones de Facultades y Escuelas de Medicina (FEPAFEM-PAFAMS).

Szczególnie owocnie układa się współpraca SCOME z AMEE, a studenci najaktywniej działający w IFMSA mają możliwość wzięcia udziału w tzw. *students' taskforces* podczas corocznych konferencji AMEE: pomagają wówczas organizatorom, ale mają też możliwość wystuchania wykładów światowych ekspertów, niektórzy też prezentują swoje projekty czy prace badawcze.

AMEE 2013 – *students' taskforces* (©AMEE)

SCOME w IFMSA-Poland

Program Stały ds. Edukacji Medycznej Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland (polskiej organizacji członkowskiej Federacji IFMSA) miał od początku swojego istnienia nieco inny profil działania niż SCOME na arenie międzynarodowej. Dostrzegając pewne niedoskonałości i braki w programach studiów medycznych, szczególnie jeżeli chodzi o część praktyczną omawianych zagadnień, w ramach SCOME organizowane były i są nadal różnego rodzaju warsztaty, dyskusje i konferencje. Już od kilku lat renomą cieszy się Kurs Szycia Chirurgicznego współorganizowany przez IFMSA-Poland. Organizujemy również warsztaty EKG, USG oraz kursy języka migowego. SCOME w IFMSA-Poland to także liczne debaty i dyskusje, m.in. w ramach projektów *Umieranie – ludzka rzecz czy Międzykulturowość w gabinecie*, oraz konferencje: *Prawo i medycyna*, *Warsztaty Przyszłościowe*, *Błędy medyczne*.

Profil działania Programu w Polsce znacznie różnił się dotąd od tego, czym SCOME zajmuje się na świecie, i chociaż organizowane przez nas warsztaty czy konferencje są bardzo dobrze przyjmowane przez uczestników – studentów medycyny, jak i lokalne środowiska akademickie, to nie są to działania, które mogą skutkować istotnymi zmianami systemowymi i poprawą

programów nauczania, nie mają one również nic wspólnego z edukacją medyczną jako odrębną dziedziną nauki. Dlatego też obecnie rozwój Programu powinien przebiegać dwukierunkowo; z jednej strony należy dalej organizować warsztaty, seminaria i konferencje, z drugiej – rozpocząć działania na polu edukacji medycznej sensu stricto.

SCOME i Centrum Edukacji Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – rozpoczęcie i perspektywy współpracy

Znakomitą okazją do omówienia zasad i rozpoczęcia pracy nad otwieraniem się środowiska studentów medycyny na zagadnienia dotyczące edukacji medycznej okazała się sesja SCOME, która odbyła się podczas 31. Zgromadzenia Delegatów IFMSA-Poland zorganizowanego przez oddział łódzki pod honorowym patronatem Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Wojewody Łódzkiego, Marszałka Województwa Łódzkiego, Prezesa Okręgowej Rady Lekarskiej oraz programu *Młodzi w Łodzi*.

W czasie tej sesji, która rozpoczęła się od wykładu **dr. Janusza Janczukowicza** pod tytułem *Podstawy Edukacji Medycznej. Jaką rolę mogą pełnić studenci medycyny w rozwoju tej dziedziny wiedzy w Polsce?*, omówiono plany dalszych działań, a szczególnie zasady współpracy Centrum Edukacji Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland.

Uczestnicy sesji SCOME, która odbyła się podczas 31. Zgromadzenia Delegatów IFMSA-Poland

Uczestniczący w sesji studenci medycyny z całej Polski zajmujący się Programem Stałym ds. Edukacji Medycznej w swoich Oddziałach IFMSA-Poland mogli dowiedzieć się, czym jest i jak rozwija się edukacja medyczna, na czym polegają badania naukowe w tej dziedzinie wiedzy, czym zajmują się towarzystwa naukowe oraz jakie są najnowsze trendy w metodologii nauczania medycyny. Wykład uświadomił uczestnikom, jak wiele muszą się jeszcze nauczyć, aby móc podejmować merytoryczną dyskusję na temat celów i metod nauczania medycyny i być równorzędnymi partnerami w dyskusjach o planowaniu poprawy jakości kształcenia. Tylko wówczas bowiem studenci będą mogli brać udział w pracach nad programami nauczania, a twórczy i merytoryczny *feedback* studentów jest w tym procesie nie do przecenienia. Nadzieją napawa obopólna, ze strony IFMSA-Poland i CEdMed, chęć rozwijania współpracy. W najbliższych planach są między innymi kilkudniowe warsztaty z zakresu podstawowych umiejętności w edukacji medycznej dla studentów medycyny z całej Polski. Będzie to z pewnością doskonała okazja do poszerzenia wiedzy uczestników, a także – do bardziej szczegółowego omówienia możliwości włączania się studentów w prace na polu edukacji medycznej.

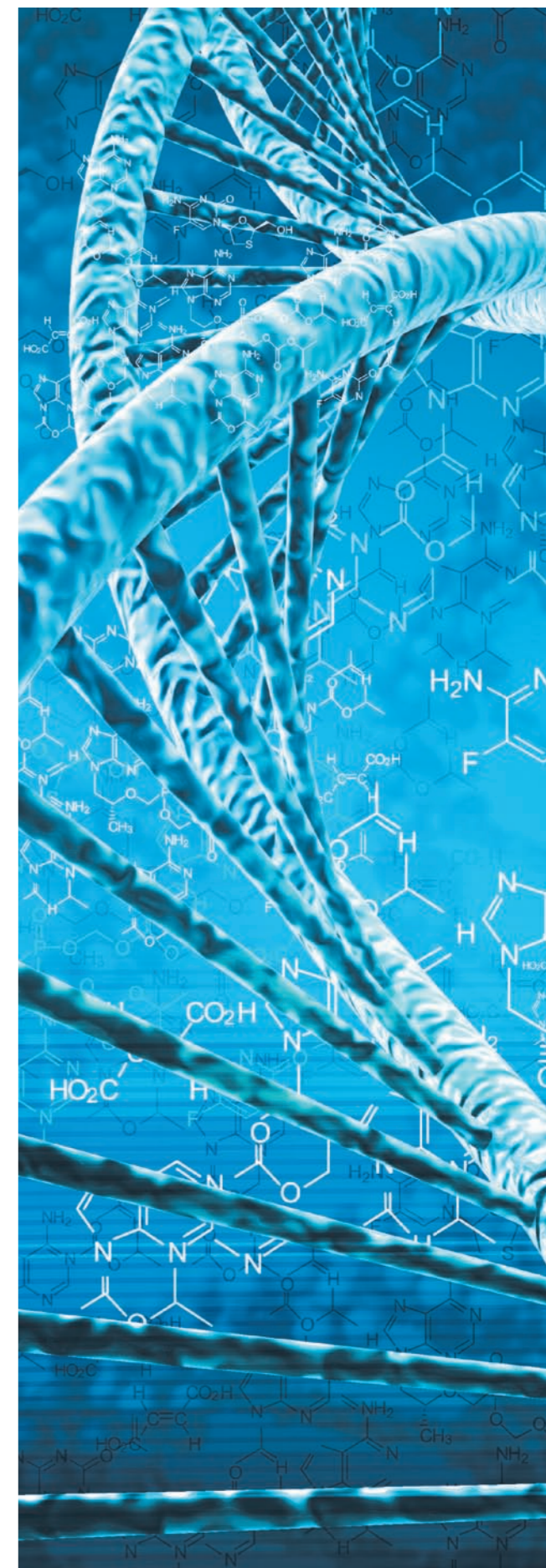
W razie jakichkolwiek pytań lub sugestii zapraszamy do kontaktu:

www.ifmsa.pl
ewa.pawlowicz@stud.umed.lodz.pl

www.med-edu.pl
med-edu@umed.lodz.pl

DR N.MED. ANNA PIŁAT, DR N.MED. EWA SMORAWSKA

Klinika Immunologii, Reumatologii i Alergii UM w Łodzi, Centralny Szpital Kliniczny - Instytut Stomatologii

Łódzki Ośrodek Dawców Szpiku

Każdego roku w Polsce pojawiają się nowe przypadki zachorowań na białaczkę i inne choroby układu krwiotwórczego. Wielu chorych upatruje swoje szanse na wyleczenie w przeszczepie komórek krwiotwórczych, co jednak jest nadal trudne ze względu na wciąż małą liczbę potencjalnych dawców. W światowych rejestrach figuruje obecnie ok. 23 mln kandydatów na dawców szpiku, w polskim rejestrze ok. 420 tysięcy.

Wychodząc naprzeciw potrzebom transplantologii w regionie łódzkim, przy kierowanej przez **prof. Marka L. Kowalskiego** Klinice Immunologii, Reumatologii i Alergii Centralnego Szpitala Klinicznego Instytutu Stomatologii w Łodzi powołano Ośrodek Dawców Szpiku, pod nadzorem prof. Marka L. Kowalskiego. Po uzyskaniu akredytacji Ministerstwa Zdrowia od lutego 2012 r. Ośrodek uczestniczy w Narodowym Programie Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej, poszerzając polskie i światowe rejestry dawców niespokrewnionych. Kierownikiem Łódzkiego Ośrodka Dawców Szpiku jest **dr Michał Zamolski**.

Działająca przy klinice Immunologii, Reumatologii i Alergii Pracownia Immunologii Transplantacyjnej została założona przez **prof. Andrzeja Żebrowskiego** w latach 70. ubiegłego wieku i jest jedną z najstarszych w Polsce. Od 1996 r., jako pierwsza pracownia w regionie, rozpoczęła typowanie HLA u dawców narządowych, wykonywanie testów *cross-match* i badań wirusologicznych dla zespołu dokonującego przeszczepów narządowych w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym Nr 1 im. N. Barlickiego w Łodzi. Od początku swojej działalności Pracownia wykonała kilka tysięcy badań na potrzeby klinik hematologicznych w całej Polsce.

Głównym celem Łódzkiego Ośrodka Dawców Szpiku jest pozyskiwanie i kwalifikowanie kandydatów na dawców komórek krwiotwórczych, wykonywanie badań zgodności tkankowej oraz prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej dotyczącej transplantologii na obszarze działania Ośrodka. Jednostka współpracuje z innymi ośrodkami dawców szpiku oraz rejestrami dawców i ośrodkami transplantacyjnymi zarówno w kraju, jak i za granicą.

Łódzki Ośrodek Dawców Szpiku bierze udział w akcjach pozyskiwania honorowych dawców krwi i kandydatów na dawców szpiku prowadzonych przez Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, Polski Czerwony Krzyż, Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Łodzi oraz w działaniach inicjowanych przez organizacje studenckie. Jednostka angażuje się również w propagowanie honorowego dawstwa szpiku poprzez kampanie telewizyjne, prasowe, billboardowe, itp., a także organizując akcje w największych korporacjach regionu łódzkiego (Dell, Hutchinson), czy podczas eventów (Łódzki Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki). Łódzki Ośrodek współpracuje m.in. z Klinikami Hematologii w Warszawie czy w Katowicach, do których – w razie znalezienia biorcy – są kierowani potencjalni dawcy na pobranie szpiku.

Od początku swojej działalności Ośrodek Dawców Szpiku pozyskał ponad 4000 kandydatów na dawców komórek krwiotwórczych, a także brał udział w wykonaniu trzech przeszczepów komórek krwiotwórczych, w tym jednego zagranicznego. Aż 1500 dawców udało się pozyskać w 2013 r., dzięki dużej aktywności jednostki.

Kto może zostać dawcą ?

Dawcą komórek krwiotwórczych może zostać każda zdrowa osoba dorosła w wieku od 18 do 50 lat.

Jak zostać dawcą?

- Należy zgłosić się do Ośrodka Dawców Szpiku w jego siedzibie. Nie trzeba wcześniej ustalać wizyty.
- Można zgłosić się również w trakcie jednej z licznych akcji wyjazdowych.
- Konieczne jest zapoznanie się z informacjami dla kandydatów na dawców szpiku.
- Kandydat musi wypełnić ankietę dotyczącą stanu zdrowia oraz kartę ewidencyjną dawcy.
- Potencjalny dawca jest również zobowiązany do poddania się konsultacji lekarskiej.
- Od kandydata zostaje pobrane 12 ml krwi na badania antygenów zgodności tkankowej.

Procedura rejestracyjna trwa ok. 30 do 40 minut. Zgłaszając się, należy mieć ze sobą dokument ze zdjęciem (dowód osobisty, prawo jazdy, paszport). Przed zgłoszeniem można zjeść śniadanie i wypić co najmniej jedną szklanekę płynu (herbata, kawa, woda, sok). Po zarejestrowaniu się i wypełnieniu odpowiednich dokumentów, kandydat na dawcę jest kierowany na badanie lekarskie, w celu ustalenia, czy może zostać dawcą szpiku.

Wyniki badań razem z danymi dawców są umieszczane w polskim Centralnym Rejestrze Niespokrewnionych Dawców Szpiku i Krwi Pępowinowej, a następnie udostępniane całemu światu poprzez zgłoszenie do światowego rejestru Bone Marrow Donors Worldwide (BMDW). Po podjęciu decyzji o przeszczepie ośrodek, w którym przebywa pacjent, przeszukuje całą bazę dawców na świecie – obecnie jest to nieco ponad 20 milionów dawców.

Oddanie komórek krwiotwórczych jest anonimowe i bezpłatne. Po zgłoszeniu do rejestru dawca może w każdej chwili wycofać swoją zgodę na oddanie komórek krwiotwórczych, ale decydując się na taki krok, może narazić życie i zdrowie biorcy.

Młodzi ludzie, którzy zgłaszają się do bazy potencjalnych dawców szpiku, będą w niej zarejestrowani przez wiele lat. Aby chęć pomocy przyniosła oczekiwane efekty, kandydaci są proszeni o aktualizowanie swoich danych kontaktowych – adresów, telefonów, adresów mailowych. Mając aktualne dane, Ośrodek jest w stanie szybciej skontaktować się z potencjalnym dawcą i pomóc choremu czekającemu na przeszczep.

Decyzja o zgłoszeniu się do rejestru dawców powinna być zatem świadoma i przemyślana.

Dawca nie ma wpływu na wybór biorcy komórek krwiotwórczych, nie jest także informowany przez Ośrodek o danych biorcy komórek.

Zespół Ośrodka Dawców Szpiku

dr n. med. Michał Zamolski
kierownik

prof. dr hab. n. med. Marek L. Kowalski
nadzór merytoryczny

dr n. med. Anna Piłat,
dr n. med. Ewa Smorawska,
mgr Maria J. Miś,
mgr Alina Szczerbicka,
mgr Karolina Majchrowska,
st. techn. anal. med. Beata Świerczewska,
techn. anal. med. Agnieszka Różyto.

www.cskis.umed.pl/szpik

MGR AGATA RYGIELSKA

„Kto zabrał mój ser...”

Jednym z celów projektu *QUALITY4UMED* jest poprawa efektywności zarządzania kapitałem ludzkim. Zakłada on określenie i wprowadzenie takich elementów jak: opisy stanowisk pracy, ścieżki kariery, system motywacyjny i wynagradzania oraz system ocen okresowych pracowników administracji. Projekt jest odpowiedzią na potrzeby zmieniającego się otoczenia, ale również potrzeby pracowników UM, które są bardziej sprecyzowane i wymagają jasno określonych narzędzi, umożliwiających rozwój. Są to zagadnienia złożone i wymagające sporych nakładów pracy ze strony pracowników Biura Kadr. Projekt wpłynie na nas wszystkich, dlatego, aby był użyteczny, wiarygodny i efektywny współpraca w tym zakresie wymaga ciągłego uczestnictwa kadry zarządzającej. W projekcie nie ma podziału na uczestników i ekspertów. Każdy z uczestników jest ekspertem. Ten proces już się rozpoczął, większość kierowników czy dyrektorów jednostek organizacyjnych bierze udział w konsultacjach, spotkaniach fokusowych, czy szkoleniach. Są to formy, które dostarczają nam jasnej informacji zwrotnej na temat użyteczności proponowanych pomysłów.

Fundamentalna staje się dla nas otwartość na rozwój i nowe doświadczenia, zaangażowanie w kreowanie rzeczywistości i gotowość do wdrażania zmian. Tylko od nas zależy jaki model i narzędzia zarządzania dobierzemy, dlatego potrzebna jest komunikacja, wzajemne wsparcie i wymiana doświadczeń. To warunki konieczne do usprawnienia procesów zarządzania i realizacji wspólnych celów, a najważniejsze dla powodzenia projektu.

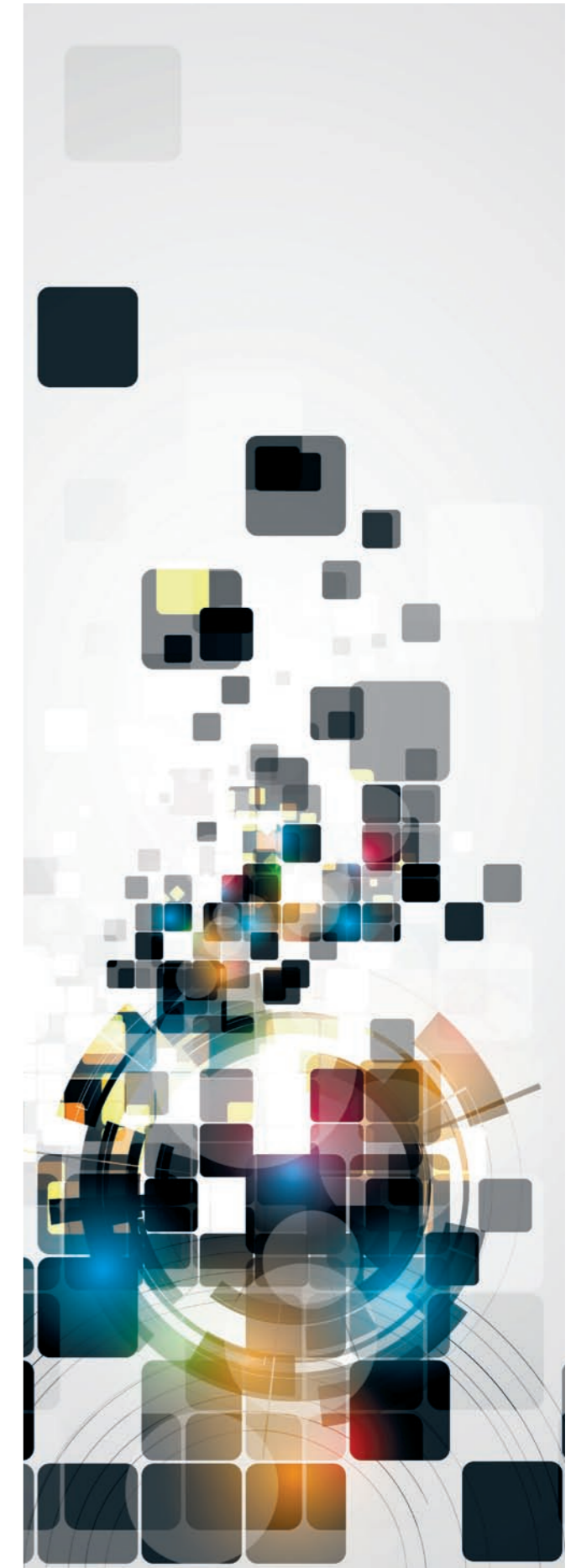
I have a dream! Strategiczna rola Managera w Uniwersytecie Medycznym to szkolenie, w którym wzięła udział nasza kadra zarządzająca. Celem spotkania był rozwój świadomości ról managera oraz jego odpowiedzialności w uczelni, a także zwiększenie efektywności współpracy między jednostkami organizacyjnymi UM. Szkolenie jest wstępem do szeregu inicjatyw, które mają dostarczyć wiedzy, wyjaśnić wątpliwości, a także przygotować naszą kadre do pełnienia roli ambasadora rozwoju. Wszyscy musimy się nauczyć jak używać efektywnie tych narzędzi, aby móc wydobyć z nich jak najwięcej korzy-

ści, a także by zdobyta wiedza była dostępna dla wszystkich pracowników. Za chwilę przed nami szkolenia z modelu kompetencyjnego, czytelność wyznaczników oceny kompetencji oraz rozmowa oceniająca postępowanie się arkuszem oceny czy zarządzania zmianą.

Wszyscy jesteśmy zaangażowani w ten projekt jako eksperci, bo każdy z nas wie najlepiej, na czym polega jego praca. Każdy z nas czuje, że obecny stan jest już dla nas niewystarczający, rola pracowników uczelni wyższych również wymaga większego zaangażowania i udziału w procesie kształcenia, jako fundamentalne wsparcie dla kadry akademickiej. I w każdym z nas ścierać się będzie obawa przed zmianą, ale również ciekawość i tęsknota za czymś lepszym. Postawę, jaką możemy przyjąć wobec tego procesu zmiany, idealnie opisuje metafora serowa Spencera Johnsona. To tylko z pozoru humorystyczne podejście do zmiany. Mimo prostoty wykorzystywane jest skutecznie przez największe koncerny amerykańskie: IBM, AT&T, DELL, Compaq i dziesiątki innych. Słynna książka *Kto zabrał mój Ser* pokazuje, że w każdym z nas tkwią różne postawy wobec zmiany – lęku, buntu, ostrożności, ciekawości, gotowości na zmianę, rozważli wobec niej. U każdego z nas jedne postawy przeważają nad innymi i tworzą konglomerat zachowań. Względnie trwałą postawę każdego wobec każdej zmiany. W książce Johnsona te postawy obrazują cztery postacie Zastatek, Bojek, Pędziwiatr i Nos. A tytułowy Ser to szeroko pojęte rzeczy najważniejsze, dla każdego z nas inne – w obszarze pracy: to status, uznanie, niezmienność systemu, przyzwyczajenia, a nawet nasza rola etc. Książka Johnsona jest o tym, że wszystkie te wartości mogą w każdej chwili ulec zmianie (zabiorą nam Ser), i o tym, jak wtedy działać. Począwszy od analizowania sytuacji przed zmianą (wąchanie Sera), do stałej gotowości wobec zmian (szukanie nowego Sera), albo niestety jak książkowy Zastatek - zasklepienia się w mantrze „kto zabrał mój ser”, „muszą mi go kiedyś oddać”. Taka wiara, że jeśli będę się starał mocniej, bardziej się zmęcę, to życie (ktoś, mityczni oni) nas nagrodzi i odda Ser. Nie, nie odda, bo jedyną trwałą rzeczą w świecie jest właśnie zmiana.

Bądź zmianą, którą pragniesz ujrzeć w świecie.

Mahatma Gandhi

pozostałe wydarzenia

Pozwolenie na użytkowanie CKD

Jest mi niezmiernie miło poinformować Państwa, że Uniwersytet Medyczny w Łodzi uzyskał pozwolenie na użytkowanie budynków Centrum Kliniczno-Dydaktycznego (etap I).

To nasz wspólny sukces, a wszystkim, którzy na niego pracowali serdecznie dziękuję i gratuluję.

prof. Paweł Górski
Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Uroczyste dyplomatoria

W dniu 23 listopada 2013 r. odbyło się **uroczyste wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Nauk o Zdrowiu** oraz pierwsze w historii uczelni nadanie symboli zawodowych absolwentom studiów pierwszego stopnia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo.

Absolwenci wraz z dyplomem otrzymali czepek pielęgniarki/położnej. Władze Wydziału postanowiły powrócić do tradycji czepkowania, ponieważ, choć czepek już dawno przestał być elementem pielęgniarstwa, wciąż pozostaje symbolem tego zawodu. Najlepsi studenci otrzymali także nagrody za wyniki w nauce - na kierunku pielęgniarstwo: **Karolina Kolmaga, Aleksandra Sowińska, Marta Doga, Aleksandra Zdulska**; na kierunku położnictwo: **Joanna Witczak, Joanna Ogłóża, Marta Danielewicz**.

W dniu 29 listopada 2013 r. w Auditorium im. prof. Z. Jerzmańskiej Gmachu Farmacji odbyła się **uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom Oddziału Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi roku akademickiego 2012/2013 oraz absolwentom Studiów Podyplomowych z zakresu Analityki Medycznej**.

Absolwenci Oddziału Medycyny Laboratoryjnej, którzy uzyskali najlepsze wyniki w nauce, otrzymali nagrody ufundowane przez Krajową Radę Diagnostów Laboratoryjnych oraz firmy Randox i Roche Diagnostic. Najlepsi absolwenci studiów podyplomowych - nagrody ufundowane przez Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego.

W dniu 17 stycznia 2014 roku w Centrum Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi odbyła się **uroczystość wręczenia dyplomów ukończenia studiów absolwentom rocznika 2012/2013 Wydziału Wojskowo-Lekarskiego**, kierunek lekarski i kierunek fizjoterapia.

Studia na kierunku lekarskim ukończyli 129 absolwentów, w tym 24 podchorążych odebrało także nominacje oficerskie na stopień podporucznika, przyjmując status lekarza - oficera. Kierunek fizjoterapia (studia I oraz II stopnia) ukończyli 241 absolwentów.

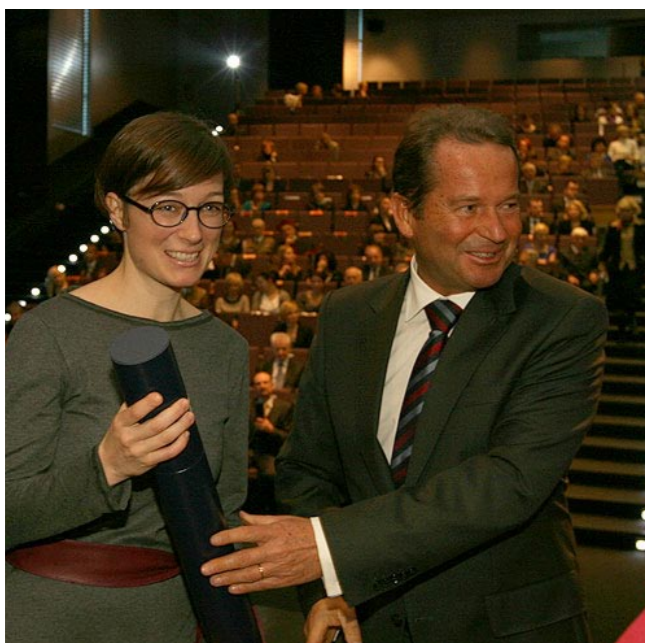

Uroczyste wręczenie dyplomów doktorskich i habilitacyjnych

W dniu 19 grudnia 2013 r. odbyło się uroczyste posiedzenie Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, podczas którego wręczone zostały dyplomy doktorskie i habilitacyjne. Łącznie, ze wszystkich wydziałów uczelni, dyplomy odebrało 127 doktorantów oraz 31 habilitantów.

Podczas uroczystości wręczono medale za zasługi dla Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Odznaczeni zostali: **prof. dr hab. Leokadia Bąk-Romaniszyn** oraz **dr Anna Stańczyk-Przytuśka**. **Prof. Paweł Górski** oraz **dr Wiesław Chudzik** odebrali odznaczenia Polskiego Czerwonego Krzyża.

Ponadto, poznaliśmy laureatów konkursu InnoTechAkademia - BioTechScience, który zorganizowany został wspólnie z Uniwersytetem Łódzkim.

22. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

Członkowie IFMSA-Poland Oddział Łódź, Polskiego Towarzystwa Studentów Stomatologii oraz IAESTE wzięli udział w 22. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, który odbył się na terenie Manufaktury.

Podczas niedzielnej akcji można było wykonać pomiar cukru i ciśnienia, wyliczyć BMI oraz usłyszeć kilka cennych porad na temat zdrowego odżywiania. Projekt **FASon** uświadamiał kobiety o szkodliwości picia alkoholu w ciąży, a **W kleszczach kleszczy** przybliżył tematykę związaną z chorobami odkleszczowymi. Ponadto, studenci zachęcali do rzucania palenia, a także pokazywali jak prawidłowo udzielać pierwszej pomocy z wykorzystaniem Automatycznego Defibrylatora

Zewnętrznego. Podczas Finału z niezwykłym zainteresowaniem spotkał się projekt **Wyroluj raka**, który zachęcał kobiety do regularnego samobadania piersi oraz wykonywania badań profilaktycznych, a także projekty **Męskie sprawy** oraz **Pierwsza wizyta u ginekologa**. Towarzyszył nam Ośrodek Dawców Szpiku, działający przy Klinice Immunologii, Reumatologii i Alergii, który wraz z projektem **Marrow Hero** zachęcał do zostania potencjalnym dawcą szpiku.

Na naszym stoisku nie mogło również zabraknąć rozrywki dla najmłodszych! Obecny był **Szpital Pluszowego Misia**, którego pacjentami były pluszowe misie i lalki, a w rolę opiekunów i lekarzy wcielały się maluchy, a także **Project Smile-X** wraz z towarzyszącą mu Fundacją Dr Clown. Z ogromnym zainteresowaniem spotkała się maskotka **Kostka z klasą**, która skutecznie zwracała uwagę na problematykę osteoporozy, zachęcając do picia tranu.

Ponadto, członkowie PTSS wykonywali przeglądy jamy ustnej oraz zachęcali do profilaktyki stomatologicznej zarówno dorosłych, jak i dzieci. IAESTE natomiast zajęło się zbiórką pieniędzy do puszek.

Kolejny sukces Chóru UM w Łodzi

Chór Uniwersytetu Medycznego w Łodzi zajął I miejsce w kategorii Zespoły Akademickie podczas XX Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastoralek w Będzinie!

Informacje Akredytowanego Centrum Badania i Rozwoju Międzynarodowej Klasyfikacji Pielęgniarskiej (ICNP®) przy UM w Łodzi

W 2013 r. Akredytowane przez ICN Centrum Badania i Rozwoju ICNP(R) w Łodzi podpisało 3 umowy na przeprowadzenie pilotażu Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej w podmiotach leczniczych i są to:

- EMC Instytut Medyczny S.A. (Wrocław; sieć 10 szpitali i przychodni),
- Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny ZOZ MSW (Bydgoszcz),
- Szpital Eskulap, Centrum Leczenia Chorób Serca i Naczyń (Osiełek k. Bydgoszczy).

Ośrodki te będą stanowiły szpitale referencyjne dla wdrożenia elektronicznej dokumentacji medycznej z zastosowaniem Klasyfikacji ICNP (R).

W styczniu 2014 r. Dyrektor Centrum Systemów Informatycznych Ochrony Zdrowia podpisał Rekomendację Rady ds. e-zdrowia w Pielęgniarstwie, dotyczącą wzoru elektronicznej dokumentacji pielęgniarskiej. Tego samego dnia Rekomendacja została przekazana do Ministra Zdrowia i Departamentu Pielęgniarek i Położnych.

Rozpoczęto procedurę tłumaczenia Klasyfikacji ICNP(R) wersji 2013, dzięki dobrej współpracy z przyjaciółmi Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego.

W kwietniu 2014 r. ukaże się podręcznik do nauczania Klasyfikacji, pokazujący nie tylko dorobek ostatnich 20 lat pracy nad Klasyfikacją przez środowisko pielęgniarskie, ale także rekomendowany wzór dokumentacji oraz przykładowe plany opieki dla potrzeb dokumentowania czynności pielęgniarskich.

Dzień Seniora

Tradycją naszej uczelni stały się obchody Dnia Seniora. Został on jak co roku zorganizowany przez Sekcję Spraw Socjalnych Biura Kadr na terenie CDUM. Władze uczelni reprezentowali JM Rektor **prof. Paweł Górski**, przedstawiciele wydziałów: **prof. Elżbieta Mikiciuk-Olasik**, **prof. Joanna Szczepańska**, **prof. Tomasz Kostka**, **prof. Andrzej Bednarek** oraz przedstawiciele związków zawodowych **dr Michał Żebrowski** i **dr Jacek Danowski**.

NAUKA

HEALTHY AGEING RESEARCH CENTRE (Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem) – pionierskie przedsięwzięcie UM w Łodzi

Projekt Healthy Ageing Research Centre (HARC), jest trzyletnim programem naukowo-badawczym, realizowanym od 1 czerwca 2013 roku przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi, finansowanym w kwocie 4,5 mln euro z 7 Programu Ramowego (FP7-REGPOT-2012-2013-1). Na pytania dotyczące celów i realizacji HARC odpowiada Koordynator projektu **prof. dr hab. med. Marek L. Kowalski**.

Skąd wziął się pomysł na projekt?

Postępujące w szybkim tempie starzenie się społeczeństwa, jest faktem i stawia wyzwania także przed środowiskiem medycznym. Waga tej problematyki została dostrzeżona w naszej uczelni i na mocy uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego powołano w 2011 roku Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem. Trzeba podkreślić, że była to pierwsza taka inicjatywa w Polsce. Celem Centrum jest koordynowanie działań uczelni dotyczących różnych, ale przede wszystkim medycznych i naukowych aspektów problematyki starości. W ramach Centrum działają zespoły skupiające się na zagadnieniach spotecznych, klinicznych oraz naukowych procesu starzenia. Centrum stara się angażować wszystkich naukowców na uczelni, którzy są zainteresowani problematyką zdrowego starzenia, umożliwia-

jąc im wspólne działanie w tym zakresie. Stąd powstał pomysł wystąpienia do Unii Europejskiej o dodatkowe środki na działalność naukową.

Czym jest zatem HARC?

Na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi badania naukowe związane z problematyką starzenia prowadzone są już od wielu lat, jednak dopiero dwa lata temu grupa naukowców, reprezentująca różne dziedziny kliniczne i nauki podstawowe zdecydowała się podjąć współpracę i skupić na tych zagadnieniach. W ubiegłym roku projekt o nazwie *Healthy Ageing Research Center* (HARC), złożony do Komisji Europejskiej, został w postępowaniu konkursowym wyróżniony wśród kilkudziesięciu aplikacji z całej Europy i uzyskał dofinansowanie w wysokości 4 500 000 euro. Głównym celem zgłoszonego przez nas projektu jest stworzenie w ramach Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wiodącego w skali europejskiej centrum badań naukowych w obszarze badań nad procesami starzenia. Zakładamy, że projekt HARC pozwoli również zwiększyć udział uczelni w rozwoju innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie chorób występujących w wieku starszym.

Kto wchodzi w skład zespołu HARC?

HARC tworzy osiem zespołów Uniwersytetu Medycznego (klinik i zakładów), które zadeklarowały wspólne działania w obszarze zdrowego starzenia. W sumie jest to kilkudziesięciu naukowców.

<p>RA 1 Nowatorskie podejście do poprawy samopoczucia osób w podeszłym wieku. prof. T. Kostka dr T. Sobów prof. I. Kłoszewska</p>	<p>RA2 Zaburzenia neurodegeneracyjne w podeszłym wieku. dr B. Sikorska prof. P. Liberski</p>
<p>RA3 Patogeneza i zapobieganie chorobom nerek, układu oddechowego i układu krążenia w wieku podeszłym. dr W. Piotrowski prof. P. Górski prof. M. Banach prof. M. L. Kowalski prof. J. Rysz</p>	<p>RA4 Molekularne podstawy starzenia. prof. J. Niewiarowska prof. C. Cierniewski (†) prof. L. Woźniak</p>

Na co przeznaczone są środki uzyskane z Unii Europejskiej?

Realizacja głównego celu, jakim jest zwiększenie naszego potencjału naukowego, wymaga działań wielokierunkowych. Możemy to osiągnąć m.in. poprzez zwiększenie międzynarodowej współpracy naukowej (wymianę naukowców, udział w konferencjach), zatrudnienie nowej, wysoko wykwalifikowanej kadry naukowej i poprawę zaplecza aparaturowego. Współpracę z nami zadeklarowało 21 ośrodków należących do europejskiej czołówki w swoich dziedzinach, a dzięki uzyskanym środkom łódzcy naukowcy spędzą łącznie ponad 70 miesięcy w jednostkach zagranicznych. My z kolei będziemy gościć w naszych laboratoriach i klinikach przez 30 miesięcy kilkunastu zagranicznych badaczy. Każdy z 8 zespołów ma okazję do zakupu nowego sprzętu badawczego oraz zatrudnienia na okres projektu jednego naukowca o wysokich kwalifikacjach i jednego technika, którzy tworzyć będą tzw. wirtualne laboratorium umożliwiające prowadzenie wspólnych projektów. Jesteśmy w trakcie organizacji Biobanku HARC, który ma już swoją siedzibę w Budyńku C5 CKD. Jest to pierwsza w naszym regionie jednostka mająca zapewnić bezpieczne gromadzenie i efektywne wykorzystywanie do badań naukowych materiału biologicznego. Istotne środki przeznaczamy na organizację w Łodzi międzynarodowych konferencji naukowych poświęconych medycznym aspektom procesów starzenia. W ciągu

dwóch lat planujemy organizację ośmiu warsztatów i 2 dużych konferencji (po szczegóły zapraszam na naszą stronę internetową www.harc.umed.pl), które będą miały także znaczenie dla promocji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w międzynarodowym środowisku naukowym.

W jaki sposób środki uzyskane z projektu są wykorzystywane do prowadzenia badań naukowych?

Charakter projektu (tzw. RegPot) zakłada, że przekazane przez Komisję Europejską środki powinny pomóc w realizacji już istniejących i mających finansowanie projektów naukowych oraz nawiązanie współpracy międzynarodowej. Nie otrzymaliśmy natomiast żadnych funduszy na prowadzenie nowych badań (np. pokrycie kosztów materiałów czy odczynników), dlatego też musimy starać się o pozyskanie grantów zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, w tym szczególnie finansowanych z programu Horizon 2000. Jest to jeden z naszych głównych celów. Dzięki środkom HARC rozwijamy współpracę z wieloma zagranicznymi ośrodkami i przygotowujemy wspólne międzynarodowe projekty, które mają szansę na uzyskanie dofinansowania z funduszy europejskich.

W jaki sposób z projektu HARC mogą skorzystać inne jednostki uczelni?

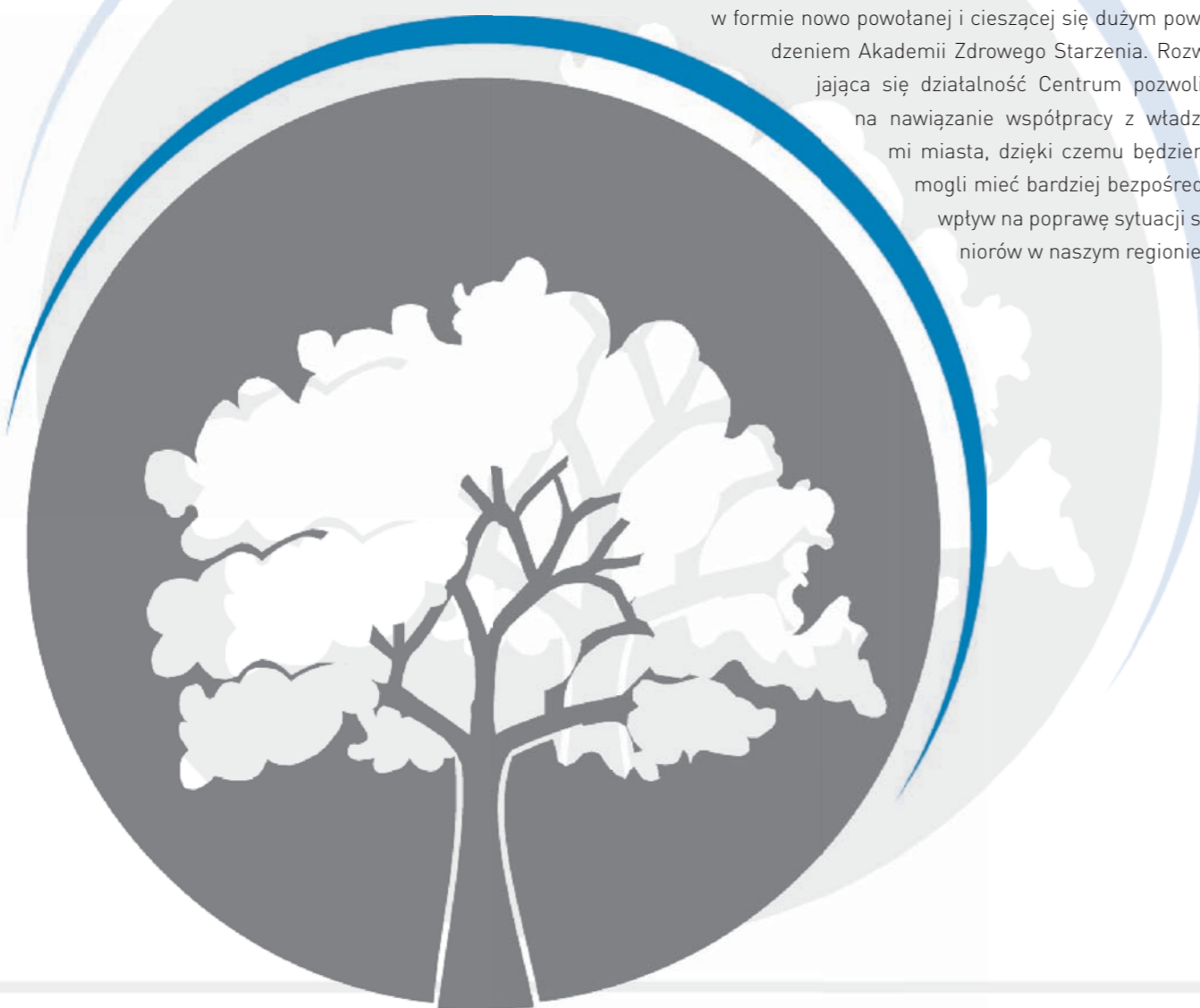
Utworzyliśmy tzw. Forum Partnerskie HARC, do którego może zgłosić akces każdy zespół badawczy Uniwersytetu Medycznego. Chcemy w ten sposób stworzyć platformę współdziałania w prowadzeniu badań naukowych i wykorzystania bazy naukowej zespołów tworzących HARC. Jak już wspominałem, środki pozyskane z Unii umożliwiają organizację międzynarodowych konferencji, w których może wziąć udział każdy zainteresowany pracownik uczelni. W ciągu najbliższych kilku miesięcy zorganizujemy w CKD cztery dwudniowe warsztaty naukowe HARC, a w każdym z nich wykładami będzie blisko 20 wybitnych naukowców z całego świata. To będzie niezwykła okazja do zapoznania się ze współczesnym stanem wiedzy w wielu obszarach nauki dotyczących zdrowego starzenia. Warsztaty są otwarte dla wszystkich lekarzy i naukowców Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Serdecznie zapraszamy zainteresowanych do udziału.

<p>HARC WORKSHOP I Odżywianie i dieta w związku ze spadkiem zdolności poznawczych i demencji w wieku starszym. 6-7 marca 2014 r.</p>
<p>HARC WORKSHOP II Choroby wieku podeszłego: mechanizmy i nowe trendy w leczeniu i zapobieganiu. 27-28 marca 2014 r.</p>

HARC WORKSHOP III Choroby układu oddechowego i sercowo – naczyniowego związane z wiekiem starszym. 23-24 maja 2014 r.
HARC WORKSHOP IV Zakażenia układu oddechowego u osób w podeszłym wieku - rola w zaostrzeniach przewlekłych chorób dróg oddechowych 29-30 maja 2014 r.

Czy działalność w ramach projektu będzie miała bezpośredni wpływ na życie seniorów?

Projekt HARC jest projektem naukowym, którego wyniki w dłuższej perspektywie powinny mieć wpływ na życie seniorów. Natomiast dla Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem UMED badania naukowe, jakich dotyczy projekt HARC, to tylko jedna z form aktywności - mamy za zadanie również pracę nad poprawą jakości życia i poziomu opieki medycznej nad osobami starszymi. Zespołem CBnZS zajmującym się tą tematyką kieruje prof. Tomasz Kostka, a pierwsze efekty już są widoczne w postaci rozwijającej się opieki geriatrycznej. Prowadzimy również działalność edukacyjną dla seniorów w formie nowo powołanej i cieszącej się dużym powodzeniem Akademii Zdrowego Starzenia. Rozwijająca się działalność Centrum pozwoliła na nawiązanie współpracy z władzami miasta, dzięki czemu będziemy mogli mieć bardziej bezpośredni wpływ na poprawę sytuacji seniorów w naszym regionie.

HARC

PROF. ANDRZEJ LUBIŃSKI

Kierownik Kliniki Kardiologii Interwencyjnej i Zaburzeń Rytmu Serca

Konferencja EPImage. Współczesna terapia zaburzeń rytmu serca. Migotanie przedsionków.

W dniu 28 listopada 2013 r. w Hotelu Double Tree by Hilton w Łodzi przy ul. Łąkowej odbyła się Konferencja: *EPImage. Współczesna terapia zaburzeń rytmu serca. Migotanie przedsionków*, w której wzięło udział ponad 130 lekarzy, zapelniając salę znajdującego się w hotelu kina Wytwórnia. Wśród znakomitych gości przybył między innymi konsultant regionalny w dziedzinie kardiologii **prof. Zbigniew Gawor**.

Konferencja została zorganizowana przez Klinikę Kardiologii Interwencyjnej i Zaburzeń Rytmu Serca Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, a Komitetowi Naukowemu przewodniczył **prof. Andrzej Lubiński**. Patronat nad wydarzeniem objęła Sekcja Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Było ono w całości poświęcone problematyce migotania przedsionków - arytmii, z którą lekarze kardiolodzy i interniści spotykają się najczęściej. Zaprezentowano zagadnienia związane z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie farmakoterapii leczenia inwazyjnego migotania przedsionków.

Do udziału w Konferencji przyjęli zaproszenie wybitni eksperci: **prof. Maria Trusz-Gluza** z Katowic, **prof. Jarosław Kaźmierczak** ze Szczecina – obecny przewodniczący Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz **dr hab. Oskar Kowalski** z Zabrze – przewodniczący Sekcji Rytmu Serca PTK.

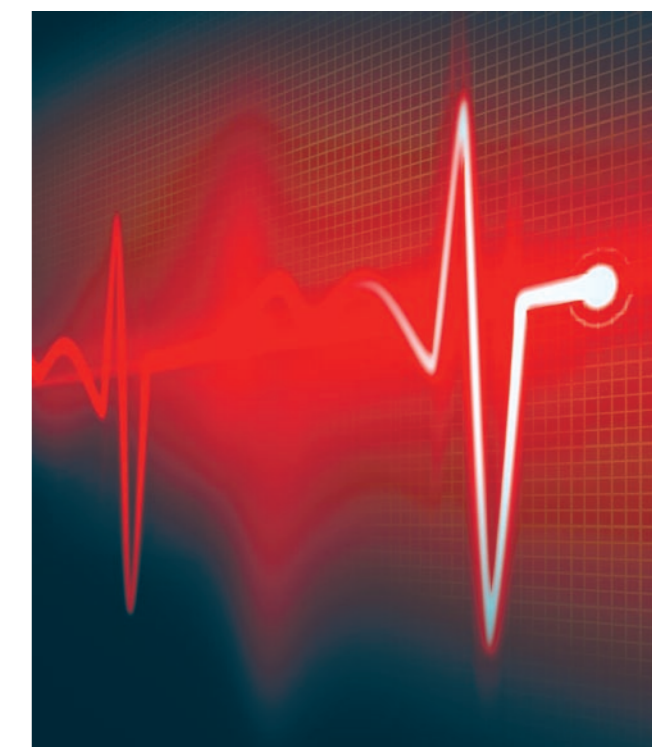
Pierwsza część konferencji poświęcona była omówieniu patofizjologii i zasadom leczenia farmakologicznego migotania przedsionków. Druga część, poświęcona leczeniu inwazyjnym, składała się z wykładów i transmisji zabiegu ablacji migotania przedsionków. Zabieg przeprowadzono w pracowni Elektrofizjologii Kliniki Kardiologii Interwencyjnej i Zaburzeń Rytmu Serca UM w Łodzi w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym im WAM – CSW, przy ul. Żeromskiego 113. Transmisję zrealizowała Miejska Sieć Komputerowa LODMAN. Była to dla uczestniczących w konferencji lekarzy wyjątkowa możliwość obserwacji „na żywo” zabiegu z wykorzystaniem najnowocześniejszych technik stosowanych obecnie w leczeniu zaburzeń rytmu serca. Zabieg u 57-letniego mieszkańca aglomeracji

łódzkiej wykonał zespół w składzie: **prof. Andrzej Lubiński, lek. Bartłomiej Bińkowski, lek. Tomasz Kucejko**.

Wykorzystano jeden z najnowocześniejszych w Polsce systemów do trójwymiarowego mapowania elektro-anatomicznego serca. Zabieg trwał 3 godziny i zakończył się pełnym powodzeniem, wzbudzając wiele emocji u uczestników konferencji. Dla większości była to pierwsza możliwość bezpośredniego zetknięcia się ze szczegółami tych wykonywanych od niedawna zabiegów. W części tej rozwinęła się dyskusja na temat przygotowania do ablacji i postępowania po jej przeprowadzeniu. Czołowi polscy eksperci podzielili się ze zgromadzonymi lekarzami swoją wiedzą i doświadczeniami w tym zakresie.

Konferencja była trudnym logistycznie i technicznie przedsięwzięciem przygotowanym i przeprowadzonym przez komitet organizacyjny, którym kierował **lek. Bartłomiej Bińkowski**. Kolejna edycja *EPImage* już za rok.

Link do strony konferencji: <http://www.ablacja.kardiologz.pl/>

pozostałe wydarzenia

Pionierskie zabiegi w Klinice Kardiologii

Szeroki wachlarz zabiegów wykonywanych w Klinice Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi poszerzył się ostatnio o dwa udane zabiegi przezskórne zamknięcia pozawatowych ubytków w przegrodzie międzykomorowej (VSD). Zabiegi tego typu wykonywano dotychczas w nielicznych ośrodkach kardiologicznych w kraju, a zupełnie niedostępne były w naszym regionie.

Nowatorskie zabiegi przeprowadził zespół kliniki w składzie: **dr hab. n. med. Jan Z. Peruga** oraz **prof. Jarosław D. Kasprzak** wraz z eksperckim wsparciem **dr. n. med. Pawła Dryżka** z Kliniki Kardiologii Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki.

Nowoczesne badania serca w Łodzi

Nowatorską metodę diagnostyki choroby wieńcowej opracowali lekarze z Kliniki Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, kierowanej przez **prof. Jarosława D. Kasprzaka**, oraz inżynierowie z Katedry Mikroelektroniki i Technik Informatycznych Politechniki Łódzkiej. Za nowatorskie rozwiązanie otrzymali złote medale na międzynarodowych konkursach innowacyjności w Brukseli, Moskwie, Niemczech i Rumunii.

Nowa metoda wykorzystuje dotychczasowe zdobycze nauki, ale w nowatorski sposób łączy wyniki dwóch rodzajów badań: tomografii komputerowej i echokardiografii serca.

IV Konferencja Naukowa EKG wczoraj, dziś i jutro

Dnia 16.11.2013 roku odbyła się IV Konferencja Naukowa EKG wczoraj, dziś i jutro zorganizowana przez Katedrę Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi pod patronatem Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny PTK, Oddziału Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz International Society for Holter and Noninvasive Electrocardiology.

W czasie czterech sesji dydaktycznych, w tym sesji interaktywnych, można było posłuchać wykładów najlepszych polskich elektrokardiologów i elektrofizjologów. Zainteresowanie konferencją przerosło oczekiwania organizatorów oraz po-

jemność auli – przyjechało kilkaset lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych i techników EKG z całej Polski.

VIII Sympozjum Naukowe z cyklu Dziecko Łódzkie

5 grudnia 2013 r. w Urzędzie Miasta Łodzi odbyło się VIII Sympozjum Naukowe z cyklu *Dziecko Łódzkie - Współczesne problemy medycyny wieku rozwojowego*, które honorowym patronatem objęła Prezydent Miasta Łodzi – Hanna Zdanowska.

Sympozjum, podobnie jak 7 poprzednich, zorganizowała Klinika Propedeutyki Pediatrii i Chorób Metabolicznych Kości Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, kierowana przez **prof. D. Chlebną-Sokół**, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi oraz Fundacja Pomagająca Dzieciom z Chorobami Narządów Ruchu „Idziemy Razem”.

Konferencja naukowa obejmowała różnorodne zagadnienia, zarówno psychospołeczne, jak też z zakresu „dziecko w zdrowiu i chorobie”.

Konferencja Echa ASBMR 2013

W dniu 18 stycznia 2014 r. odbyła się 2. edycja Konferencji Echa ASBMR 2013 pod patronatem naukowym JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. Pawła Górskiego, Polskiego Kolegium Osteoporozy, Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego i Stowarzyszenia Scholaris im. zmarłej tragicznie rok temu, prof. dr hab. med. Wandy Horst-Sikorskiej. Organizatorem spotkania był Zakład Zaburzeń Endokrynnych i Metabolizmu Kostnego Katedry Endokrynologii przy współudziale sponsorów (Amgen, Apotex, Axellus, Polpharma, Roche, Zentiva, Unipharm i Valentis).

Tematem spotkania było przybliżenie nowych kierunków badań klinicznych dotyczących zarówno diagnostyki, jak i leczenia zaburzeń kostnych przedstawionych na zjeździe organizowanym corocznie przez American Society for Bone Mineral Research w roku 2013 w Baltimore (USA).

Europejskie badanie EU-CERT-ICD

W październiku 2013 roku rozpoczął się zakrojony na europejską skalę projekt badawczy o nazwie *Comparative Effectiveness Research to Assess the Use of Primary Prophylactic Implantable Cardioverter Defibrillators in Europe* (ocena skuteczności wszczepialnych kardiowerterów defibrylatorów w profilaktyce pierwotnej nagłej śmierci sercowej). Szacowany budżet przeznaczony na badanie wynosi ok. 6 milionów euro. Ośrodkiem koordynującym badanie będzie Uniwersytet Medyczny w Goettingen z Niemiec. Uniwersytet Medyczny w Łodzi, jako jedyna polska uczelnia medyczna, znalazł się w gronie 17 instytucji z całej Europy zaproszonych do udziału w projekcie (Europejski program FP7 HEALTH).

Lekarze z Kliniki Kardiologii Interwencyjnej i Zaburzeń Rytmu Serca USK im. WAM-CSW w Łodzi, pod kierownictwem **prof. Andrzeja Lubińskiego**, poprowadzą badania nad zastosowaniem ICD w profilaktyce pierwotnej nagłej śmierci sercowej.

Nowy europejski projekt badawczy

W Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, w Zakładzie Endokrynologii Płodności, rozpoczyna się realizacja międzynarodowego projektu badawczego o akronimie dsd-LIFE, którego celem jest poprawa opieki nad osobami z zaburzeniami czynności hormonalnej gonad i nadnerczy. Większość tych wrodzonych zaburzeń jest objęta wspólnym określeniem „zaburzenia rozwoju płciowego” - ZRP (ang. *disorders of sex development - DSD*). Należą do nich m.in. zespół Turnera, zespół Klinefeltera, wrodzony przerost nadnerczy, zaburzenia biosyntezy i działania androgenów.

W badaniu dsd-LIFE będzie sprawdzana jakość opieki medycznej nad tymi pacjentami w przeszłości i obecnie, a także odległe efekty substytucji hormonalnej, zabiegów operacyjnych na narządach płciowych i psychoterapii. Badanie jest finansowane z funduszy Unii Europejskiej i będzie prowadzone w 15 ośrodkach w Europie: we Francji, Holandii, Niemczech, Polsce, Szwecji i Wielkiej Brytanii.

Sukces Katedry Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi na Konferencji EuroEcho Imaging 2013

W dniach 10-14 grudnia 2013 r. w Stambule odbyła się doroczna Konferencja Europejskiej Asocjacji Obrazowania Sercowo-Naczyniowego (EACVI) EuroEcho Imaging 2013, podczas której omawiano najnowsze techniki i standardy kardiologicznej diagnostyki obrazowej w aspekcie zarówno naukowym, jak i praktycznym.

Katedra Kardiologii UM w Łodzi ponownie zauważalnie zaprezentowała się na tym największym światowym kongresie dotyczącym obrazowania serca i naczyń. Na 48 polskich prac oryginalnych 7 pochodziło z Katedry Kardiologii, a kolejne 5 powstało we współpracy z jej pracownikami. Warto podkreślić, że jedno z tych doniesień powstało w ramach prac SKN Katedry Kardiologii i zostało przedstawione przez studenta naszej uczelni **Przemysława Trzcieskiego**, który dzięki temu doniesieniu otrzymał grant wyjazdowy Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Ponadto, spośród 7 ekspertów z Polski zaproszonych przez Komitet Naukowy do przewodniczenia sesji i wygłoszenia wykładów aż 3 osoby były reprezentantami Katedry Kardiologii.

Laureaci III konkursu MNiSW w ramach programu Mobilność Plus

Doktor Maciej Juryńczyk z Kliniki Neurologii oraz **Doktor Antoni Kowalski** z Zakładu Neurochemii Molekularnej zostali laureatami III konkursu MNiSW w ramach programu *Mobilność Plus*.

Znamy już laureatów XIV edycji konkursu Sukces Roku w Ochronie Zdrowia 2013 - Liderzy Medycyny

Kapituła konkursu niemal jednogłośnie wyłoniła w siedmiu kategoriach osoby oraz podmioty, które w roku 2013 najbardziej wyróżniły się na polu medycyny polskiej.

Liderem Roku 2013 w Ochronie Zdrowia – Zdrowie Publiczne został **prof. Leszek Czupryniak**, prezes Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. Profesor został uhonorowany za działania na rzecz zapobiegania, rozpoznawania i leczenia cukrzycy – choroby cywilizacyjnej XXI w.

W kategorii Lider Roku 2013 w Ochronie Zdrowia, za działalność Edukacyjno-Szkoleniową, wyróżniona została Łódzka Szkoła Diabetologii, założona przed 16 laty, dziś kierowana przez **prof. Józefa Drzewoskiego**.

Nagrodę specjalną za zasługi w rozwój nauki w Polsce w obszarze ochrony zdrowia otrzymał **prof. Maciej Banach**.

Reprezentant UM w Łodzi w International Society of Cardiovascular Pharmacotherapy przy World Heart Federation

W kadencji 2014-2016 **prof. Małgorzata Lelonek** pełni zaszczytną funkcję Governor for Poland w International Society of Cardiovascular Pharmacotherapy (ISCP) przy World Heart Federation. Głównym celem ISCP jest promowanie strategii poprawy jakości terapii sercowo-naczyniowej poprzez edukację i prowadzenie badań w zakresie prewencji oraz poprawy rokowania i jakości życia pacjentów, jak również racjonalną farmakoterapię i współpracę pomiędzy lekarzami różnych specjalności.

ISCP jest organizacją, która skupia przedstawicieli 37 krajów z całego świata, środowisko polskie jest reprezentowane w strukturach ISCP po raz pierwszy.

Prestżowy tytuł FESC dla dr. n. med. Marcina Barylskiego

Niezależna Komisja Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ESC) przyznała **dr. n. med. Marcinowi Barylskiemu** z Kliniki Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej UM w Łodzi prestiżowy tytuł Fellow of the European Society of Cardiology (FESC). Tytuł ten jest przyznawany naukowcom-kardiologom o najwyższych kwalifikacjach, międzynarodowym dorobku naukowym i renomie.

ŻYCIE STUDENCKIE

PAULINA SADOWNIK
Samorząd Studentów UM w Łodzi

Nie samą nauką żyje student!

Idąc na studia jako młodzi ludzie, uprzedzani jesteśmy, że cały swój czas będziemy musieli poświęcać na naukę... Szczególnie jeśli decydujemy się skierować swoje kroki na uczelnię medyczną. W dzisiejszych czasach powinniśmy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że w życiu po zakończeniu edukacji będziemy potrzebować również doświadczenia i umiejętności, których nie nauczymy się wyłącznie na zajęciach. Nie chodzi tylko o umiejętności umieszczane w CV, ale również takie, dzięki którym podniesiemy swoją wartość na rynku pracy, będziemy mogli łatwiej rozwiązywać problemy czy radzić sobie z trudnościami. Na naszej uczelni działa wiele organizacji studenckich pozwalających nabyć i rozwijać takie zdolności. Być może nie wszyscy zdają sobie sprawę z ich funkcjonowania, nie wiedzą, co to za organizacje albo czym się zajmują, a może ktoś mógłby w którejś z nich odnaleźć swoje miejsce? Przedstawiamy więc najważniejsze organizacje studenckie naszej uczelni, ponieważ warto się w nich udzielać!

Samorząd Studentów

To nadrzędna organizacja studencka uczelni, stanowiąca ważny element jej struktury. Posiada bardzo duże uprawnienia, m. in. ma wpływ na podział środków finansowych, wyraża opinie w kwestiach uchwałodawczych, a także w dużej mierze decyduje o programie studiów. Przede wszystkim zadaniem Samorządu jest dbanie o szeroko rozumiane interesy studentów.

Organizuje także wiele wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, obozy studenckie (Roku Zero, Majówka, Wyjazdy Sylwestrowe, czy Narciarsko-Snowboardowe), imprezy sportowe, koncerty, Medykalia, Wybory Miss, Spring Party, akcje charytatywne, projekty długoterminowe jak *Umed Tańczycy* czy *Umed Coolturałnie*, a także wspiera i angażuje się we wszystkie inicjatywy innych organizacji studenckich. Do jego działalności może dołączyć każdy student uczelni. Wielu „samorządowców” jest członkami Rad Wydziałów i Senatu uczelnianego. Osoby działające w Samorządzie są otwarte, pomysłowe i kreatywne, mają duże zdolności organizacyjne i świetnie ze sobą współpracują. To cechy, które warto posiadać.

Klub Uczelniany AZS

AZS to klub dla każdego, lubiącego aktywność sportową! Obejmuje ponad 20 sekcji różnych dyscyplin sportowych, zarówno indywidualnych (m.in. lekka atletyka, kolarstwo, wspinaczka, pływanie, narciarstwo), jak i drużynowych (siatkówka, futsal, koszykówka, piłka ręczna). Jak wszyscy wiedzą, aktywność sportowa to jeden z najważniejszych elementów zdrowego trybu życia. Uprawianie sportu to kształtowanie charakteru, woli walki, pokonywania słabości, a także okazja do nawiązania wielu przyjaźni. Zrzeszenie w klubie AZS daje możliwość wyjazdów na obozy treningowe i co ważniejsze - reprezentowania uczelni podczas wielu zawodów. Sport może być jednocześnie rozrywką, jak i pasją, każdy może znaleźć dyscyplinę odpowiednią dla siebie.

Chór Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Chór to oczywiście miejsce dla osób lubiących muzykę. To miejsce, w którym poznasz ludzi dzielących tę samą pasję, spędzających wspólnie czas, robiących to, co kochają i starających się osiągnąć w tym perfekcję. Dyrygentem jest wybitny chórmistrz prof. sztuki **Anna Domańska** potrafiąca zamienić każdy utwór w ucztę dla ucha. Znajomości zawarte podczas regularnych prób są pogłębiane podczas wyjazdów szkoleniowych, integracyjnych, a także wspólnych wyjść. Chór bierze udział w wielu konkursach krajowych i międzynarodowych, na których odnosi wiele sukcesów. Występów można wystąpić podczas większości uroczystości uczelnianych, a także na licznych koncertach nie związanych z życiem uczelni. Jeżeli również uważasz, że muzyka jest najlepszym lekarstwem na choroby – powinieneś dołączyć do grona chórzystów!

Studenckie Towarzystwo Naukowe

STN to nadrzędna organizacja zrzeszająca wszystkie kółka naukowe działające na naszej uczelni. Jeśli Twoją pasją jest nauka, pragniesz pogłębiać swoją wiedzę w określonych dziedzinach czy też rozpocząć badania naukowe - zaangażowanie się w działalność kółka naukowego znacznie Ci to ułatwi. Spotkanie osób podzielających zainteresowania pomoże odnaleźć drogę w obszernym świecie nauki. Podstawą zaistnienia w świecie naukowym jest pisanie publikacji i przedstawianie swoich prac. Z pomocą kół często umieszczane są one w profesjonalnych czasopismach, co pomaga w nawiązaniu wielu kontaktów i otwierają drogę do ciekawych praktyk. STN zajmuje się organizacją wielu konferencji, które są najlepszą okazją do zaprezentowania swoich dokonań na początku kariery naukowej. Najlepsze prace są wyróżniane i nagradzane.

IFMSA – Poland (Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny)

To największa organizacja studencka działająca na całym świecie i zrzeszająca ponad 1 000 000 młodych ludzi. Łódzki oddział Stowarzyszenia, funkcjonujący na naszej uczelni zajmuje się statymi programami mającymi na celu powiększenie świadomości ludzi na temat ich zdrowia, wykonywanie podstawowych badań profilaktycznych, a także promowanie medycyny. Organizowane są szkolenia, kursy i warsztaty pozwalające rozwijać umiejętności młodych medyków. Istotne są również akcje charytatywne, działanie na rzecz osób potrzebujących, niepełnosprawnych, a także pokoju na świecie. Działalność w IFMSA umożliwia podjęcie ciekawych praktyk wakacyjnych i wymian naukowych w wielu państwach świata. Oprócz szablonywnych aktywności podejmowanych przez stowarzyszenie na całym świecie, członkowie łódzkiego oddziału prowadzą także wiele programów autorskich jak np. *Peer Support*, *Ser-*

ce masz tylko jedno, *Marrow Hero*, *Kostek z klasą* czy *Wyroluj Raka*. W IFMSA poznasz ciekawych ludzi z pasją, kreatywnych, aktywnych, którzy chcą zaistnieć i dać od siebie coś więcej.

IAESTE

IAESTE (The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience) jest organizacją międzynarodową, której celem jest wymiana praktyk studenckich oraz umożliwianie studentom wszystkich wydziałów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi weryfikację wiedzy nabytej w czasie studiów, zdobywanie doświadczeń zawodowych i naukowych, nawiązywanie kontaktów ze studentami innych narodowości, doskonalenie zdolności językowych oraz interpersonalnych.

Polskie Towarzystwo Studentów Stomatologii

Studenci stomatologii również mają swoją organizację! Dołączając do niej, masz okazję uczestniczyć w wielu ciekawych konferencjach, być na bieżąco z nowinkami w dziedzinach stomatologicznych i brać udział w przydatnych szkoleniach. Organizowane są także akcje promujące zdrowie i zachęcające do profilaktyki jamy ustnej. To z pewnością szansa na podniesienie swoich kwalifikacji, poszerzenie wiedzy i rozwijanie umiejętności zawodowych.

Młoda Farmacja - Łódź

To organizacja ogólnopolska zrzeszająca młodych farmaceutów. Działacze organizacji wspierają się wzajemnie w zdobywaniu wiedzy i doświadczeń w dziedzinie farmacji. Uczestniczenie w konferencjach organizowanych przez MF to okazja do poznania studentów tego samego kierunku z innych uczelni w całej Polsce. Członkowie biorą także udział w wielu akcjach promocyjnych, warsztatach i szkoleniach. Będąc członkiem Młodej Farmacji, znacznie łatwiej pisać prace naukowe, pogłębiać wiedzę czy wyjeżdżać na praktyki.

Podsumowując, w organizacjach i kółkach zainteresowań pracuje mnóstwo fantastycznych i wartościowych osób. Każda z nich ma świetne pomysły na wspaniałe życie. Działając, rozwijamy się. Uczestniczenie w projektach to nowe doświadczenia i umiejętności. Kolejnym plusem jest to, że jeśli nie wiesz jeszcze, co tak naprawdę chcesz robić w życiu, w stowarzyszeniach możesz bezboleśnie sprawdzić, jak one funkcjonują od środka i jak odnajdujesz się w różnych rolach.

Więcej informacji na stronie internetowej www.umed.pl oraz www.stud.umed.lodz.pl

Wyroluj Raka – Wojciech Pytel o swoim autorskim projekcie nt. profilaktyki raka piersi prowadzonym w ramach IFMSA Łódź.

Co roku ok. 16 tys. Polek dowiaduje się, że ma raka piersi. 5 tys. z nich umiera z powodu zbyt późnego wykrycia choroby. W woj. łódzkim rocznie notuje się ok. 400 zgonów. Jako studenci działający w IFMSA-Poland nie chcemy być obojętni, patrząc na tak niepokojące dane. Postanowiliśmy działać i tak powstał projekt *Wyroluj raka*, uwrażliwiający kobiety na tematykę raka piersi.

Projekt przeznaczony jest dla wszystkich kobiet. Prowadzony jest dwutorowo: podczas akcji wszystkie kobiety otrzymują porady z zakresu profilaktyki piersi, a dodatkowo dla kobiet w wieku 50-69 lat mamy przygotowany program badań mammograficznych. Już pierwsze dni działania Projektu uświadomiły nam, jak małą wiedzę mają tódzianki odnośnie profilaktyki tego częstego nowotworu. Dlatego rozmowę z mieszkankami Łodzi, zaczynamy od wytłumaczenia kobietom, czym jest nowotwór. Następnie informujemy o dostępnych badaniach (USG, mammografia), a potem pokazujemy jak w prawidłowy sposób wykonać samobadanie piersi. To proste badanie, które każda kobieta może wykonać w domu, zajmuje bardzo mało czasu, odnosi duże sukcesy w uwrażliwianiu kobiet na problem raka piersi. Dzięki temu badaniu kobiety mogą szybko zgłosić się do lekarza i ewentualnie poddać diagnozie niepokojącą zmianę. Wiemy, że im szybciej taka kobieta zostanie pod opiekę specjalisty, tym większą szansę na wyleczenie nowotworu zyska. Ze statystyk wynika, iż kobiety zbyt późno zgłaszają się do lekarza, często bagatelizując pierwsze niepokojące objawy. Dlatego o problemie nowotworu piersi chcemy mówić głośno i dotrzeć do jak największej grupy odbiorców.

Z tego powodu przygotowaliśmy również specjalny program dla uczennic łódzkich liceów, który będziemy prezentować

podczas zajęć. Natomiast kobietom między 50 a 69 rokiem życia proponujemy program badań mammograficznych. Dzięki współpracy z Salve Medica staramy się dotrzeć do różnych miejsc na mapie Łodzi. Po takim badaniu niepokojące zmiany (niekoniecznie zmiany nowotworowe) są analizowane przez specjalistów, a dla kobiet wprowadzany jest wtedy specjalny sposób postępowania i weryfikacji zmiany. Wczesny czas wykrycia zmiany jest bardzo ważny, stąd regularność badań jest konieczna. Jeśli chodzi o Polskę to dane są zatrważające. Tylko 16% kobiet w grupie podwyższonego ryzyka (50-69 lat) wykonuje badanie mammograficzne regularnie, tj. co 2 lata. Badania dla tych kobiet są objęte całkowitą refundacją, jednak kobiety mimo to omijają mammobus. Z własnych obserwacji wiemy, że często wynika to z braku wiedzy dotyczącej samego badania. Dlatego realizując nasz projekt, jesteśmy po to, by rozwiać wszelkie wątpliwości dotyczące mammografii i zachęcić kobiety do badania. Kilkanaście akcji, które odbyły się na terenie Łodzi przyniosło bardzo zadowalające efekty. Dzięki pierwszym sukcesom jesteśmy jeszcze bardziej zmotywowani do dalszej pracy nad projektem. Można nas spotkać w różnych miejscach publicznych, w marketach, targowiskach, na osiedlach mieszkaniowych, imprezach w domach handlowych i maratonach sportowych. Aktualnie współorganizujemy program *Zdrowi w Łodzi*, podczas którego odwiedzając tódzkie targowiska oprócz profilaktyki piersi, mierzymy tódzianom poziom ciśnienia tętniczego i glikemii, a także informujemy o profilaktyce osteoporozy.

Wiem, że nasz projekt to tylko kropla w morzu profilaktyki raka piersi. Wierzę jednak, że z czasem brak wiedzy odnośnie raka piersi będzie mała, a wykonywanie regularnych badań będzie powszechne i zrozumiałe.

Złote Dziewczyny!!!

W pierwszym turnieju o Puchar Rektora Uniwersytetu Medycznego w Futsalu Kobiet nasza reprezentacja zajęła I miejsce. W rywalizacji brały udział drużyny Uniwersytetu Łódzkiego i Politechniki Łódzkiej. Drużyna UMedu pokonała UŁ 2:0 i PŁ 4:0. Cieszy postawą naszej bramkarki, **Doroty Moraczewskiej**, która zachowała czyste konto bramkowe! Bramki dla UMedu strzelały: **Sylwia Dudzińska** – kapitan zespołu – 2 trafienia, identyczny wynik zanotowała **Inga Kania**, **Natalia Hamada** i **Monika Kowalska** strzeliły po jednej bramce. Słowa uznania

należą się również **Dominice Kaźmierczak**, która po ciężkiej kontuzji złamania stawu skokowego, jakiej doznała na ostatnich Akademickich Mistrzostwach Polski w Poznaniu wróciła do gry i dzielnie stawiała opór przeciwnikom. Dobra postawa cieszy tym bardziej, iż pod koniec stycznia br. reprezentacja jedzie do Warszawy na półfinały AMP w Futsalu Kobiet.

Umed Tańczy

Już w marcu rusza kolejna piąta edycja projektu Samorządu Studentów *Umed Tańczy*. Zachęcamy do zapisu na kursy tańca wszystkich studentów i pracowników UM. Więcej informacji na profilu Facebook.

pozostałe wydarzenia

31. Zgromadzenie Delegatów Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland

31. Zgromadzenie Delegatów Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland, zorganizowane przez Oddział Łódź w dniach 8-10 listopada 2013 r. w Hotelu Wodnik k. Betchatowa przeszło do historii! Malownicza okolica, przejrzyste wody zalewu Stok, sosnowe lasy i rzeźkie powietrze to znakomity pomysł na odpoczynek od miejskiego zgiełku. Na to jesienne Zgromadzenie Delegatów zawitało do Stoka łącznie ponad 250 studentów medycyny i młodych lekarzy z całego kraju.

Zjazd rozpoczęła uroczysta Gala Otwarcia Zgromadzenia Delegatów, prowadzona przez Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego **Magdalenę Rerych** oraz Wiceprezydenta ds. Marketingu IFMSA-Poland Oddział Łódź **Kamila Kornickiego**. Podczas Gali **prof. Radziszaw Kordek** wygłosił wykład pt. *Rozum i Natura*, na temat podejmowania decyzji i roli podświadomości w tym procesie. Po ceremonii odbyła się I sesja plenarna, na której raporty ze swojej rocznej działalności złożyli członkowie Zarządu Głównego oraz Koordynatorzy Narodowi IFMSA-Poland.

Sobota była dniem wypełnionym dyskusjami w ramach sesji tematycznych. Odbyły się różnorodne szkolenia, przeprowadzone m.in. przez **dr. n. med. Janusza Janczukowicza** *Podstawy edukacji medycznej - jaką rolę mogą pełnić studenci w rozwoju tej dziedziny wiedzy w Polsce?*

Podczas zjazdu przyszli medycy mieli możliwość wzięcia udziału w dwóch niezwykłych wydarzeniach: Project Presentation i Project Fair. Ich celem było zaprezentowanie projektów, które działają najlepiej w poszczególnych Oddziałach IFMSA-Poland.

Wieczorem odbyła się uroczysta Gala Ehrmannów (nazwa pochodzi od nazwiska **dr. Zbigniewa Ehrmanna** - Członka Honorowego IFMSA-Poland, który za swoją działalność na rzecz ochrony zdrowia otrzymał 1999 roku od Prezydenta RP Krzysz Komandorski Odrodzenia Polski), czyli gala rozdania nagród Zarządu Głównego. Nagrody te zostały przyznane w 12 kategoriach. Ehrmann w kategorii najlepszy Skarbnik Oddziału powędrował w ręce **Michała Podgórskiego** (Skarbnik IFMSA-Poland Oddział Łódź 2012/2013). Również wśród najlepszych kandydatów w danej kategorii wyróżnieni zostali członkowie oddziału łódzkiego: Najlepszy Sekretarz - **Paweł Biesiada** oraz Najlepszy Członek Komisji Rewizyjnej Oddziału - **Ewelina Łopata**.

Motywy przewodnim zjazdu organizatorzy postanowili nawiązać do znakomitych tradycji łódzkiej Filmówki. Uczestnicy mieli niepowtarzalną okazję do wcielenia się w najstawniejsze kinowe i bajkowe postaci. Czerwone dywany, błyski fleszy i znana filmowa muzyka sprawiły, że każdy mógł poczuć się jak prawdziwa gwiazda kina.

Późnym wieczorem rozpoczęła się kolejna sesja plenarna, podczas której zostały wybrane ogólnopolskie władze Stowarzyszenia na rok 2014. Kolejne spotkanie delegatów odbędzie się w Gdańsku.

Święto oraz Bal Podchorążego na Wydziale Wojskowo-Lekarskim

W roku 2013 obchody Dnia Podchorążego rozpoczęły się złożeniem wieńców i zapaleniem znicza pamięci pod pomnikiem gen. dyw. prof. dr. med. Bolesława Szareckiego, patrona dawnej Wojskowej Akademii Medycznej.

Wykład poświęcony pamięci patrona Centrum gen. dr. Stefana Hubickiego przedstawił **prof. dr hab. n. med. Stanisław Ilnicki**.

W dniu 23 listopada 2013 roku podchorążowie Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, jak co roku, zorganizowali Bal Podchorążego w Białym Pałacu w Niesięcinie.

POZOSTAŁE

Nominacje profesorskie

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył w dniu 29 stycznia br. nominację profesorską pracownikom naszej uczelni: **prof. Annie Koryckiej-Wołowiec** oraz **prof. Krzysztofowi Chojnowskiemu**, zatrudnionym w Klinice Hematologii.

POŻEGNANIA

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w ostatnim czasie odeszli od nas:

dr n. med. Antoni Ziemistaw Gwóźdź

- wieloletni pracownik naszej uczelni. Od 1954 roku aż do przejścia na emeryturę związał swoje losy zawodowe z I Kliniką Potożnictwa i Chorób Kobięcych Akademii Medycznej w Łodzi. Sześciokrotnie otrzymywał nagrodę rektora za osiągnięcia dydaktyczno-naukowe, a w 1992 Nagrodę Ministra i nagroda Opieki Społecznej;

mgr farmacji Jadwiga Kurzawińska

- wieloletni pracownik Zakładu Chemii Farmaceutycznej i Analiz Leków Akademii Medycznej w Łodzi, zasłużony działacz Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego;

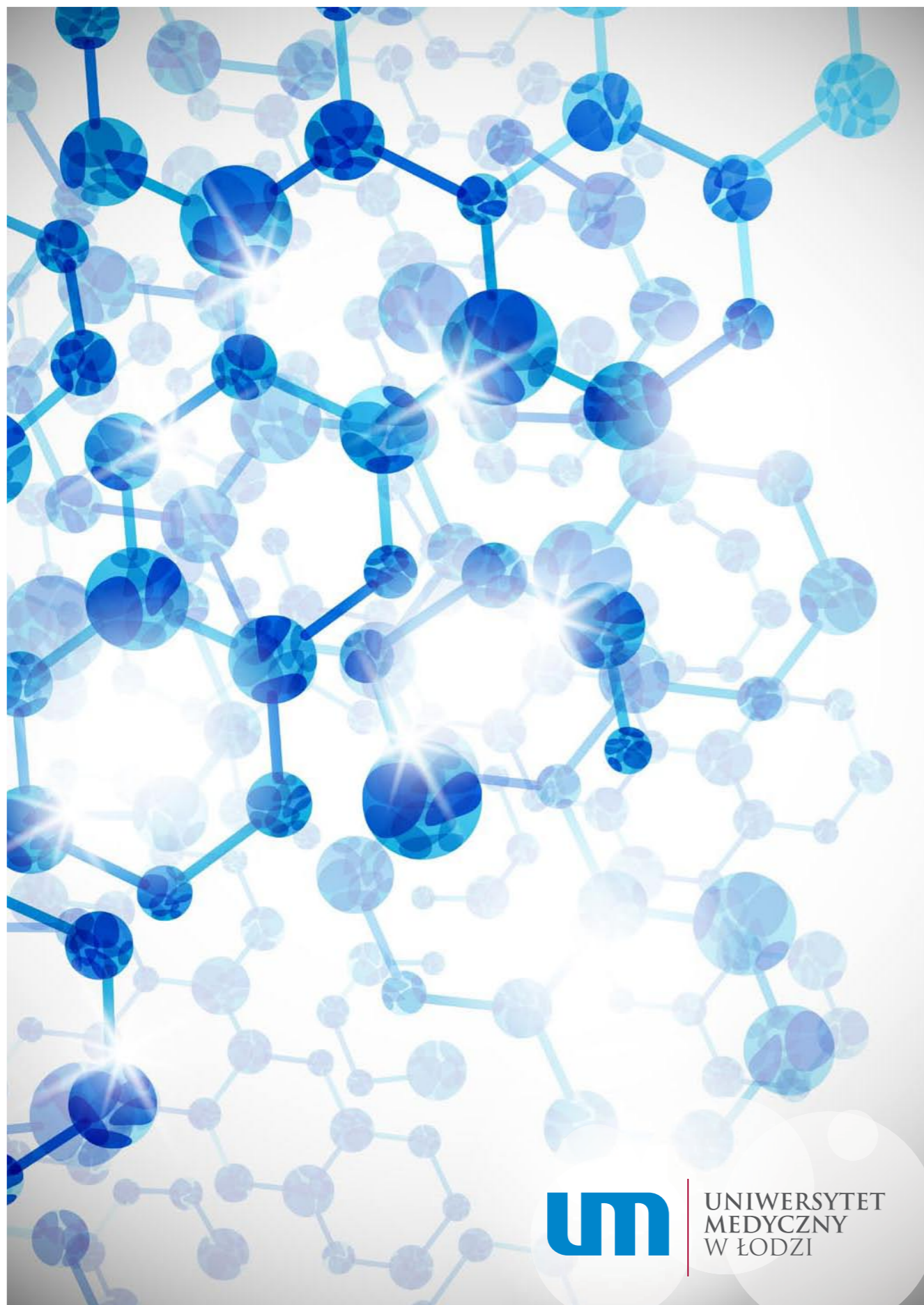
dr hab. n. med. Urszula Kralisz

- wieloletni pracownik Zakładu Biofizyki, Zakładu Biofizyki Molekularnej i Medycznej oraz Zakładu Fizjologii Klinicznej naszej uczelni;

dr n. med. Irena Bugała

- wybitny i oddany dzieciom lekarz pediatra, znakomity nauczyciel akademicki, wieloletni pracownik Kliniki Pediatrii, Onkologii, Hematologii i Diabetologii (dawniej Kliniki Chorób Dzieci) Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

XX ŁÓDZKA KONFERENCJA KARDIOLOGICZNA 15 MARCA 2014

www.lkk.umed.pl

program

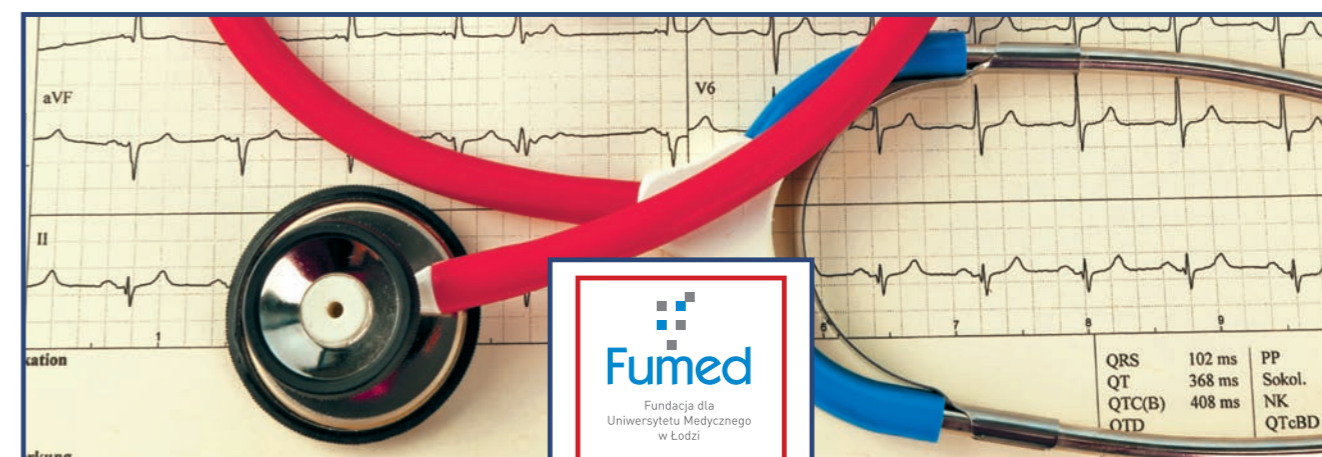
SESJA INAUGURACYJNA:

- | Jak poprawić wyniki leczenia niewydolności serca?
- | Stabilna choroba wieńcowa: wytyczne 2013
- | Przeskórne leczenie chorób zastawek
- | Nadciśnienie tętnicze
– czy nowe wytyczne zmieniają praktykę?

SESJA II: Nowe metody leczenia

SESJA III: Lekarz rodzinny, internista, kardiolog
– koalicja dla redukcji ryzyka

SESJA IV: Co nowego w kardiologii:
gorąca linia

UNIWERSYTET
MEDYCZNY
W ŁODZI

REDAKCJA:

Redaktor naczelny:
mgr Anna Pieleśnik-Kielma

Zastępca redaktora naczelnego:
mgr Anna Rykiert

Autorzy zdjęć:
mgr inż. Zdzisław Kajdos
Zbigniew Miszczak

Projekt okładki:
lic. Agnieszka Gwoździńska

Skład komputerowy oraz opracowanie graficzne:
lic. Agnieszka Gwoździńska

Gromadzenie materiałów:
mgr Anna Pieleśnik-Kielma
mgr Anna Rykiert
Paulina Sadowsnik

Korekta:
mgr Monika Osińska

WYDAWCA:

Uniwersytet Medyczny w Łodzi,
90-419 Łódź, al. Kościuszki 4

ADRES REDAKCJI:

Biurowiec Promocji UM w Łodzi,
90-647 Łódź, pl. gen. J. Hallera 1,
tel.: 42 272 50 92-98;
e-mail: biuletyn@umed.lodz.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo
do redagowania i skracania nadestanych tekstów.